

Zdražja vsak četrtek in v velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., pol leta 7 din., četrt leta 4 din. Izven Jugoslavije 25 din. Naročnina se posreže na upravnem "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Korčuta cesta 5. Kdo se dopusti do odpovedi. Naročnina se placuje v naprej.

Tel. interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

27. štev.

Maribor, dne 6. julija 1922

58. letnik.

Katoliški shodi.

Zgodovina katoliških shodov v Sloveniji vsebuje celo vrsto neoporečnih uspehov poglobitve verskega čustva in krščanskega življenja med ljudstvom. Vojne grozote ter dolgotrajno neurejeno družinsko in družabno življenje je, žal, prizadejalo veliko škode preporodu našega ljudstva. Posurovelost in divjaštvo, nezmernost v jedi in pijači, nebrzdano pijančevanje in razposajeno življenje ter splošna otopelost za vse dobro in lepo; vse to je znatno oslabilo krepko odpornost našega ljudstva proti nernavnim pojavom povojske dobe in izzvala mlačnost napram dolžnostim in pravicanim katoliškega kristjana.

Novo državno-pravno razmerje, kapitalistično-frazonski vpliv, razna protiverska in protljudska nasilja v vseh panogah javnega življenja so te žalostne vojne posledice še bolj poostrike in podzgale politične strasti v uničujoč plamen splošnega nezadovoljstva. V tem smislu je zlasti napovedani, dasi ne vedno dosledno izvajani kulturni boj izval ostrine v tako obsežnem razmerju, ki zahtevajo od vsakega pravega katoličanca in od vsake prave katoličanke, da z vso resnostjo in trdnodoločnostjo zavzame svoje mesto v vrstah boriteljev za zmago vzvišenih katoliških načel.

Zavedati se moramo v polni meri naših dolžnosti napram cerkvi in ljudstvu in z nezmanjšano močjo nastopiti proti pogubnim vplivom brezverstva in odrastkov tega brezverstva ter liberalno-kapitalističnega brezdomovinstva.

Katoliški shodi pomenjajo nekak pregled bojnih vrst katoliških boriteljev. Na teh shodih pride do polnega izraza prava ljudska volja, obenem pa zadobi versa poglobitev nove krepke korenike za vzrost in razširjenje katoliških načel. Ti shodi postajajo močan jez in nerazbojna skala klenega jedra naše plemenite preodne misli, ki bo kljubovala vsem raznim kulturno-bojnim težnjam.

Svojčas, pred vojno, so se vršili katoliški shodi za Slovenijo v Ljubljani. Komu ob spominu na te veličastne dneve našega katoliškega zmagovalstva ne vtripejše še danes zanosno srce, zroc v duhu nepregledne množice naših mož in žena, fantov in dekle! Toda kljub temu, da se je teh shodov udeležilo na desetisoč ljudi z vseh strani Slovenije, bilo je še mnogo, mnogovrhni katoličanov, ki se iz raznih vzrokov zaradi odhaljenosti niso mogli se udeležiti shoda osebno.

Zato se je najprej v ljubljanski škofiji napravil poskus zanesti katoliške shode v posamezna središča na deželi. Ta poskus se je sijajno obnesel in žel obilo dobrih sadov. Tisoč- in tisočglave množice so v kipečem navdušenju ves dan z velikim zanimanjem sledile najboljšim govornikom našega katoliškega izobraženstva.

Orli in Orlice, naš ponos in naše trdno jamstvo za bodočnost, kakor tudi cerkvene organizacije Marijine družbe, tretji red sv. Frančiška ter razne bratovščine in kongregacije, so se udeležile katoliških shodov kot dragoceni biseri vsebinsko polnih in lepih slovesnosti. Ti shodi so bili ponajvečkrat združeni z orlovskimi bori, kjer je mladina tudi v telovadnih nastopih pokazala svojo sposobnost in umevanje dolžnosti krščanskega življenja.

Tudi pri nas, v bivši Štajerski, se vrše vseokoli lepo uspeli in nepričakovano sijajno obiskani katoliški shodi. Navdušenje odseva z radostnih lic naših mož in

katoliško ženstvo v zanosnem vzhičenju sodeluje v pripravah in izpeljavi katoliških shodov.

Na teh shodih se obravnavajo najbolj pereča vprašanja današnjega časa.

Pomen katoličanstva za javno življenje je vsekakor točka, ki je morda še najmanj razširjena med ljudstvom. Zato je povsem primerno, da se ta točka ravno na katoliških shodih vsestransko obrazloži. Če imajo v vseh javnih zadevah svoje prste vmes brezverci, je v toliko bolj potrebno, da se zanima za javnost vsak katoličan in katoličanka.

Eno najvažnejših predmetov, o katerih imajo razpravljalci katoliški shodi, je brezvomno katoliška šola. Naše stališče v tem oziru je jasno: Katoliški otrok v katoliško šolo! Odločati, kam naj hodi otrok v šolo, pa imajo starisci in Cerkev, a nikdo drugi. Da pa bo katoliška šola res katoliška, zahtevamo, ker jo tudi s svojimi davki vzdržujemo in ker gre za kri naše krv, da imajo starisci in Cerkev glavno besedo pri nameščanju učiteljstva. Ni in ne sme biti vse eno, kdo bodi vzgojitelj naših otrok. Mi hočemo vedeti, komu izročamo naš zaklad v varstvo in vzgojo! Pouk o katoliški veri more in sme vršiti samo in edino katoliški duhovnik, ne pa sokolsko navdahnjen učitelj.

Pa ne samo šoli obvezna mladina, temveč in še morda bolj zaslužuje vso pozornost šoli odrasla mladina. Mladinske organizacije naj bodo trdna krščanska podlaga in priprava za bodoče življenje. Mladinske zvezze, organizacije Orlov in Orlic, katerim ob boku naj stoje cerkvene organizacije naj prepoje vso našo mladino z navdušenjem za vse dobro, lepo in plemenito.

Se posebno važna naloga katoliških shodov pa je razširjenje katoliškega časopisa. Ako ne bomo imeli dobro gmotno podprtga in razširjenega časopisa, je za stonj ves naš trud. Časopis prodre dandanes v vse kote narodnega ozemlja. vsaka gorska koča čita časopisje. Če pa ne bomo imeli dovolj in vsestransko razširjene časopisa, nas bodo nasprotniki preplavili in postopno zastrupljali dušo za dušo ter odtujili veri in domovini. Zato je katoliški tisk izredne važnosti za razširjenje in poglobitev katoliških načel. Vsakega pravega ljudomila in katoličana sveta dolžnost je, da naroča le samo katoliško časopisje in pridobiva novih naročnikov! Podpirati moramo katoliški tisk gmotno in moralno, z denarjem in z marljivim dopisovanjem!

To so glavne naloge katoliških shodov in v tem znamenju, v znamenju sv. križa, je zmaga krščanskih načel!

Kat. shod pri Sv. Roku.

Veličastveni shod katoliškega ljudstva pri Sv. Roku nad Šmarsko dolino v nedeljo, dne 2. t. m. je že po svojem miljeju in obeležju imel značaj pravega tabora izza časov, ko so se naši predniki zbiralni na visokih in utrjenih hribih v obrambo svoje vere in svojega življenja in imetja proti nevernikom, divjim Turkom.

Na predvečer so vse naokrog po bližnjih gričih plapolali kresovi in pokali topiči. Drugi dan, v nedeljo, pa so že v zgodnjih jutranjih urah valovile silne množice proti Šmarju. Okrog 9. ure dopoldne se je v Šmarju na postaji razvil imponantan sprevod z godbo na čelu. Ob silnem vzhičenju in navdušenju ljudstva so korakali Orli in Orlice, za njimi Marijine družbe in druge organizacije. Kakor grom so doneli neprestani vzklik:

In vsekakor, ki me obišče, ga pokažem in pravim:

«Da, to je bankovec za milijon funrov zlata! — Pa v celem svojem dragocenem življenju je kupil samo le eno stvar, — in ta stvarca je neizmerno dragocenješa ko cel milijon funrov zlata — »

Izkušnje gospoda Williamsa.

Angleški spisal Mark Twain.

I.

«Da torej nadaljujem svoje pripovedovanje», — tako mi je pravil prijazni gospod Williams iz New Yorka — «bridke izkušnje sem doživel tistikrat, ko je škrlatica razsajala v mestu in so vse matere malodavne zblaznele od strahu in skrbi za svoje otroke. —

Sedeli smo na vrtu, moja žena z malo Penelopo v naročju in jaz, in otrok je grizel borovo tresko in si jo tiščal med zobe, kakor pač imajo otroci navado, da vse nesejo v usta, kar jim pride pod roko.

Dejal sem ženi:

«Dragica, če bi jaz bil na tvojem mestu, bi ne pustil grizti otroku borove treske!»

«Kaj je neki hudega na tem!» je odgovorila in se pripravljala, da vzame otroku tresko. — Ženske pač ne morejo slišati najpametnejše besede, pa da ne bi ugovarjale, — omožene namreč.

Odvrnil sem:

«Živelo krščansko ljudstvo! Živeli Orl! Živio dr. Korošec! Živela jugoslovanska država!» itd.

Ob lepo okrašenih kapelicah so se pomikale navdušene množice po strmi poti navzgor k sv. Roku. Pred cerkvijo je bil postavljen oder za božjo službo in za govornike ter oder za pevce in godbo. Izpred odera pa so se razgrnile v pestrem valovanju nepregledne množice ljudstva.

Preč. g. dr. Anton Jerovšek iz Maribora je nato imel lepo pridigo o vzgoji v obrambo vere in vzglednega krščanskega življenja ter rotil matere naj ne puščajo svojih otrok v brezverska društva, kjer se vzgaja jo janičarji vere in naroda. Po pridigi pa je imel preč. g. prof. Vrežle slovesno sv. mašo ob asistenci domačih čč. gg. kaplanov. Močan pevski zbor je poveličal lepo cerkveno slavnost.

Govori.

Po sv. maši je preč. g. prof. Vrežle otvoril zborovanje v zanosnem govoru in prisrčno pozdravil tako v obilnem številu navzoče može in žene ter mladino. Imenoma je omenil Orle in Orlice (Živeli Orl!), Marijine družbe (Živela Marijina družba) in druge navzoče skupine. Istotako toplo je pozdravil prisotne župane in obč. odbornike (Živeli!), dr. Jerovšeka, dež. sod. svetnika dr. Lavrenčiča, prof. Vesnjaka, urednika Smodeja in poslanca Žebota. Vsako teh imen je ljudstvo sprejelo z burnimi živio-klici. Ko pa je gospod profesor omenil ime neumorno delavnega, za splošno slovensko in jugoslovansko stvar velezaslužnega našega voditelja dr. Korošca, so završali navdušeni in burni vzklikli «Živio dr. Korošec!», ki so se neprestano ponavljali.

Na predlog župana okoliške občine Šmarje g. Golčmana je bil izvoljen za predsednika shodu g. prof. Vrežle, za podpredsednika pa župan g. Roškar iz Sv. Križa pri Slatini in g. bivši poslanec Vrežko iz Ponikve.

Nato je pozdravil shod v imenu okoliške občine Šmarje g. župan Golčman, ki je v svojem govoru povdaril, da stoji katoliško ljudstvo trdno na braniku proti sovražnikom vere in Cerkev in ne bo dopustilo blatenja katoliške vere ter odpravo verouka iz šol. Svoj govor je sklenil: «Bog živi vse verne in odločne ljudi! (Bog živi! Živeli!)»

Dež. sod. svetnik g. dr. Lavrenčič iz Kozjega je uvedoma opisal boj, ki se bije med Kristusom in satanom, med katoličanstvom in Velikim Orientom framazoncem v Parizu. Prostozidarji so že pred vojno mislili, da so krščanstvo že notranje uničili, čim so se polastili državne moći v ta namen. Dokazano pa je, da je katoličanstvo tem trdnejše. Če katoličani popuste v svojem državljanstvu, pa mora razpasti država. Kjerkoli se je zrušila država, se je to zgodilo zato, ker ni katoličanstvo imelo dovolj vpliva na javno življenje. Tudi danes se katoličanstvo potiska iz javnega življenja, ker se noče zasužniti. Zato smo izgubili šolo, duhovnik pa mora celo v cerkvi paziti, da ga zloglasni »kancelparagraf« ne spravi v ječo. Ker se torej omejuje duhovščini v nem delovanju, je zavladalo splošno pohujšanje in mlačnost pri večjem delu katoličanov. Tako daleč smo prišli, da se uradništvo boji celo opravljati svoje verne dolžnosti. Temu je mnogo kriva tudi slaba vzgoja. Zgodilo se je, da je Sokolič vrgel Orliča. Sokoličeva mati je svojega »nadrebudnega« sinka zato pošteno našekala. Kaznovani Sokolič pa je dejal svoji materi: »Ti si tudi »čukica«, ker braniš »čuke«. In kje se nazema otrok take predznosti, če ne tam, kjer bi krščljubezen moral imeti glavno besedo, v ščil! Vzgoja

«Ljubček, znano je, da je borov les najmanj redilen izmed vsega, kar bi se moglo dati otroku v usta!»

Roka, ki je prijemala za tresko, se je ustavila in je pustila les otroku.

«Sam dobro veš, da to ni res! Sam dobro veš! — Vsi! — zelo je poudarjala besedico vsi — »vsi zdravni pravijo, da je borova smola najboljše krepilno sredstvo za slabotno hrbenico pri otrokih in za bolne ledvice!»

«Ah — oprosti! Nisem te razumel! Nisem vedel, da ima naša Penelopa slabotno hrbenico in da boleha na ledvicah in da je zdravnik priporočal — »

«Kdo pravi, da ima otrok slabotno hrbenico in bolne ledvice? — ?

«Dragica, — ti sama si to rekla!»

«Kaj takega — ! Nikoli nisem tega rekla!»

«Ampak — ljuba Karolina, pred dvema minutama si dejala, da — .»

«Ničesar nisem dejala! Kaj mene briga, kaj sem dejala! — Prav nič hudega ni na tem, če grize otrok borovo tresko, ako le hoče! Ti to dobro veš! Le naj je grize in grizla jo bo, moja Penelopa! — Takole — !

In djala je otroku tresko nazaj v usta.

«To mi zadostuje, ljuba moja žena! Uvidevam tvoje razloge in klanjam se tvojemu razumu in tvojim izkušnjam in šel bom in naročil še danes dva ali tri sežne najboljšega borovega lesa. Moji otroci ne smejo ničesar pogrešati, kar bi — »

«Oh, prosim te, pojdi v svoj urad in pusti me pri

LISTEK.

Bankovec za milijon funfov zlata.

Angleški spisal Mark Twain.

(Dalje.)

«Poskusite me, o — le samo poskusite me, takole za trideset, štirideset let in če — .»

«Dobro, dobro! Pa poskusimo! No, — vzemite si jolc —

Če sva bila srečna?

Ni besed v slovarju, ki bi mogle popisati najino srečo! — In ko je London par dni pozneje zvedel vso zgodbo, moje dogodivščine z milijonskim bankovcem, in kako se je stava končala, vprašate, ali so govorili in se zabavali — ?

Pa še kako!

In bogati oče Porcijin je šel s tistim dragocenim papirjem na banko in banka mu ga je izplačala, ga razveljavila in mu ga podarila v spomin in on ga je poklonil nama za poročno darilo — med mnogimi drugimi darili seve — in djala sva ga v okvir in sedaj višna na odličnem mestu v najni sobi.

Kajti s tem bankovcem sem zaslužil svojo Porcijo. Ce bi ga ne bil dobil na posodo, bi ne bil ostal v Londonu, bi ne bil prišel v poslanikovo hišo in bi ne bil nikoli srečal Porcije.

brez srčne kulture je podivjanje mladine. Tako se države ne zidajo, nego rušijo. V časopisu dan na dan čitamo o raznih lumperijah, a nikomur se ne zgodi ni cesar. Celo odlikovani so! (Res je!) Treba je prepojiti vse javno življenje s krščanskim duhom in z ljubezni do bližnjega. Zato dajte svobodo cerkvi, pa bo tudi ona mogla dati državi zveste in poštene državljane. H koncu je govornik priporočal Marijine družbe in tretji red ter z vzklonom: «Bog živi!» zaključil svoj lepi govor, spremeljan z viharnimi živio-klici!

Predsednik gospod prof. Vreže se je v imenu zborovalcev zahvalil govorniku in podal besedo g. prof. Vesenjaku.

G. prof. Vesenjak je z vzgledi podprl svoj skrbno sestavljen referat o katoliški šoli. Mati, ki je rodila otroka, ve, da je ta otrok njen in božji, ona mu je sklepalna ročice k Bogu in ona ne bo dopustila, da zgine duh, ki veje iz vsega našega dejanja in nehanja, duh krščanstva. Zato si ne bo dala iztrgati iz rok svojih pravic do vzgoje. Vzgoja bodi torej roditeljska in verska. Šola z državno vzgojo ne vzgaja državljanov, ampak podanike, sužnje. V šoli se zaenkrat še puščajo kateteti, toda duhovne vaje za mladino se vedno bolj omejujejo. Dogaja se celo, da Sokoli vodijo šolsko mladino ob nedeljah dopoldne na telovadišče samo zato, da jih odtegnejo od duhovnih vaj in božje službe. Mi zahtevamo, da bodi krščanska šola od najnižjih razredov ljudske šole do najvišjega vira znanosti in vedeverska in v teh šolah naj samo od cerkvene oblasti postavljeni katetet poučuje veronauk. (Zivio!)

Po zahvali in resumeju je g. prof. Vreže podal besedo naslednjemu govorniku.

Dr. Korošec, ko se je polegel prvi orkan navdušenja in življoklicev, je v temperamentnem govoru označil stališče in razmerje katoličanstva napram državi. Kakor se bodo upravljači države zadržali napram katoličanstvu, tako se bomo tudi mi zadržali napram njim. (Viharno odbravanje). Svoj boj bomo izvojevali in bomo dosegli, kar zahtevamo. Mi smo dali državni upravi več, kot pa je ona nam dala. (Tako je!) Ne zahtevamo nič več, kot ravnoopravnost. Nočemo pa biti zapostavljeni niti morda številnejšim drugovernikom. (Tako je!) Boj jehud, toda zmaga mora priti, katoliška načela morajo zmagati. Treba pa je prave Jobove potrpežljivosti. Četudi desetkrat pademo, bomo vendar še tudi enajsti vstali. Zato vsak na svoje mesto in mladino v sredo! (Burni in viharni življoklici!) — Govor našega voditelja g. dr. Korošca bo prinesla «Straža» v celoti.

V imenu zborovalcev se je govorniku zahvalil g. prof. Vreže in obljudil, da se bomo ravnali po njegovih besedah.

Nato je gospod urednik Smodej razmotril o organizaciji katoliške mladine. Sicer je res, da ni boljše organizacije od organizacije katoliške Cerkve. Vendar so naši predniki grešili, ker niso ustanavljali mladinskih organizacij. Zato so nas nasprotniki v tem oziru prehiteli. Zato je tudi naš boj znatno otežkočen. Oči vseh so uprte v mladino. Njo nam hoče iztrgati svobodomiselstvo in naša dolžnost je, da obnovimo in pozivimo vse naše mladinske organizacije in ustanavljamno nove. Zlasti je treba obrniti vso našo pozornost na izobrazbo. Čim bolj bo naš narod kulturno razvit in izobražen, tem manjši bo vpliv nasprotnikov na mladino. Izobražena in globoko verna mladina se ne bo pustila zapeljati. Brez vere pa je svet velika luknja razbojnnikov. (Tako je!) Irci se imajo danes zahvaliti za svojo zmago nad angleški tiranstvom ravno svoji izobrazbi in katoličanstvu. Češčenje Matere božje na Irskem je pomagalo k uspehom tudi v političnem oziru. Bodimo otroci Marije in njena pripravnja nam bo pomagala, če prej ne, ob smrtni urti! Obenem pa se moramo zavedati svoje narodnosti in slovenstva. Rožni venec, bele cerkyice po naših gričih so sestavni del in milje slovenstva. Če to izgubimo in vero iz src, postanemo sužnji in o slovenstvu ne bo več duha ne sluga. Ustanavljamo izobraževalna društva, v njih gojimo našo slovensko pesem in nudimo mladini pošteno zabavo in veselje. V orlovske organizacijah naj se krepi naša volja, ker ravno z voljo je zmagoval Napoleon. (Zivio

mir!) Človek ne more ziniti niti najnedolžnejše opazke, pa se prepriča in prepriča, da nazadnje že sam ne veš več, kaj govoris. — Sploh pa ti tega nikdar ne veš!«

«Jako dobro! Naj bo, kakor ti hočeš! Ampak v tvojih besedah —»

Pograbila je otroka in odvršala kakor nevihta. — Samemu sebi pa nisem hotel govoriti, zato sem zaprl usta sredi stavka in se molče napotil v svojo sobo.

K večerji je prišla žena bleda ko prt. «Oh, Mortimer —!» je zaihtela.

«Za božjo! — Kaj ti je, ljubček?»

«Že zopet eden —! Sosedov George jo je dobil —!»

«Kaj je dobil?»

«Škrlatico —!»

«Škrlatico —?»

«Da! — In čisto v naši bližini stanuje —!»

«Je kaj upanja, da ozdravi?»

«Nobenega na vsem svetu! — Oh, kaj bo z nami —!»

Po večerji je prinesla pestunja malo Penelopo, da nama vošči lahko noč in zmoli večerno molitev na materinem kruju, kakor je bila naučena.

Sredi molitve je nalahoča zakašljala.

Žena je otrpnila od smrtnega strahu. —

Pa v hipu je bila spet vsa po koncu in je kipela mrzlične delavnosti.

In najprvo je odredila, da mora Penelopina zibelka iz otročje sobe — imela sva še enega otroka, fant-

Orli! Orlovske zlet v Brno naj pokaze, da nismo sami in da stope ob naši strani silne množice velikih narodov. (Odbravanje).

Nato je gospod poslanec Žebot poročal o časopisu in tisku sploh. Strup, ki ga širi protiversko časopisje se mora uspešno izpodbiti samo z močnim katoliškim časopisjem. H koncu je priporočal govornik zbiranje tiskovnega sklada za katoliško časopisje. Proč s protiverskimi listi iz naših družin! Sirite in naročajte samo katoliško časopisje! (Zivio!)

Končno je g. Šedivy, vfeučiliščnik iz Beograda, v navdušenem in splošno odbravanem govoru pozval navzoče, naj kres, ki je zapaljen z današnjim shodom v njihovih srečih, raznesejo zborovalci širok naše domovine in ga ne puste pogasiti. Katoliška visokošolska mladina v Beogradu pozdravlja današnji shod in tudi pošteno srbstvo se veseli uspehov krščanskih načel. (Zivio!)

Slepni govor je imel gospod profesor Vreže ter z pesniškim zanosom veličal pomen katoliških shodov za naše ljudstvo.

Nato je gospod urednik Smodej resumiral vsebine govorov in na podlagi teh utemeljil navdušeno sprejetje resolucije, ki jih primašamo na drugem mestu.

Po končanem sporedu je preč. gospod kanonik in dekan Bohanec izvršil posvetitev k presv. Srcu Jezusovemu in opravil litanije, nakar se je lepo uspeli in z do 20.000 ljudi obiskani shod mirno razšel.

Vtisi tega shoda so se vsakemu udeležencu globoko zasadili v srce. Těh vtisov ne zbrisuje več nobena moč in obilni plemeniti sadovi tega shoda ne morejo izostati. Bog plačaj prirediteljem, govornikom in udeležencem na njihovem trudu!

KATOLISKI SHOD ZA VELIKONEDELJSKO

DEKANIJO

in

ORLOVSKI TABOR SREDIŠKEGA OKROŽJA

se vrši

v nedeljo, dne 16. julija 1922 v Središču.

—o—

SPORED:

- Ob 8. uri sprejem Orlov in gostov na kolodvoru.
- Ob pol deveti uri sveta maša v kapeli.
- Po službi božji slavnostno zborovanje z govorom:
 - Krščanska šola. Gosp. prof. Vesenjak.
 - Katoliški tisk. Gosp. dr. Anton Jerovšek.
 - Katoliška organizacija. Gosp. p. Pavel iz Maribora.
 - Vera v javnem življenju. Gosp. narodni poslanec Žebot.
- Popoldne ob 2. uri večernice. — Ob 3. uri tabor središkega orlovskega okrožja.

Pred volitvami v oblastne skupščine.

Vlada je objavila v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 10. junija t. l. zakon o volilnih imenikih. Ker se bodo, kakor smo izvedeli iz prvih virov, vršile volitve v takozvane oblastne skupščine že prvega, odnosno drugega oktobra t. l., je potrebno, da se naši somišljeniki, zaupniki, župani in občinski odborniki podrobneje seznanijo z določili omenjenega zakona.

1. Splošna določila.

Z navedenim zakonom se bo v Sloveniji vpeljal — stalni ali trajni volilni imenik, kakor je običajen v Srbiji. Pri sestavljanju volilnega imenika se vzame za osnovo tisti imenik, ki je tvoril podlago za volitve v ustavotvorno skupščino leta 1920. V teku enega meseca po dnevu, ko je stopil ta zakon v veljavno, torej v dobi od 20. junija do 20. julija, morajo občinski uradci sestaviti prvi stalni volilni imenik. Pet dni po poteku tega roka mora občinski urad predložiti volilni imenik v dveh izvirnih izvodih pristojnemu sodišču 1. stopnje (okrajnemu sodišču). V volilni imenik se vpišejo

ka — v najino spalnico. Sama je šla, da nadzoruje preselitev. Mene je seveda vzela seboj.

V največji naglici smo se selili. Za pestunjo smo postavili posteljo v sobici poleg naju.

Spravljal sem se spat —.

Kar zastoče moja skrbna soproga, da bo sedaj naš fantek v otročji sobi brez nadzorstva in postrežbe celo noč — «in kaj, če bi — zbolel —!»

Spet je prebledele, ubožica.

Odnesli smo torej Penelopino in pestunjino posteljo nazaj v otročjo sobo. — Da pa bi bila v teh nevarnih in resnih trenutkih blizu svojih ljubčkov, sva si za silo in z velikim trudom postavila najina ležišča blizu njih v sosedni sobi.

Seliti in prenašati tri, štiri postelje, to ni mala stvar! Utrudilo me je in zadovoljen, da je tako dobro poskrbljeno za otroka, sem se spravljal na svoje zasilno ležišče s čuvstvi človeka, ki si je pošteno zasluzil svoj počitek.

Hipoma pa pride moji soprogi strašna misel.

«Kaj, če bi še fantek dobil škrlatico od Penelope?!»

Ta misel ji je pognala nov strah po vseh udih.

Nemudoma sem moral spet iz postelje in nismo ji mogli zadostiti naglo spraviti Penelopine zibelke iz otročje sobe. Sama je pomagala in v svoji nepotrežljivi naglici skoraj polomila zibelko. Z zibelko vred smo se selili seve tudi najina ležišča in pestunjino posteljo. Saj smo vsi hoteli biti blizu bolnemu otroku.

Selili smo se po stopnicah dolni v pritličje. Potoma —

uradoma vsi, ki imajo po zakonu volilno pravico, če so bivali najmanj 6 mesecev v dotični občini. Ta določba pa ne velja za uradnike in javne nastavljence, ki se vpisejo pač tam, kjer ravno služujejo.

Občinski uradci morajo volilne imenike popraviti vsakoletno med 1. in 31. januarjem. Oni, ki so volilno pravico pridobili, se vpisejo, drugi, ki so jo izgubili, se pa črtajo. Vojake, ki so odslužili svoj rok, vpisejo občinski predstojnik razglasiti na običajen način.

2. Reklamacijsko postopanje.

Ce kdo ni vpisan v volilni imenik, lahko zahteva ustmeno ali pisemo od občinskega predstojništva, da se ga vpiše. Pri sodiščih se zamore vpisovanje zahtevati le pisemo. Ustno zahtevo mora občinski predstojnik vpisati na zapisnik. Vsakdo, ki zahteva kak popravek, sme zahtevati od občinskega predstojnika tozadovno potrdilo. Občinsko predstojništvo mora reklamirati odgovoriti v petih dneh. Za dokaz volilne upravičenosti morejo služiti le polnoveljavne listine (izpiski iz cerkevih knjig, izpricevala, potrdila itd.). Dokazilnih listin ni treba kolekotati.

Vse naše somišljenike prosimo in pozivamo, da se čimprej zanimajo za sestavo volilnega imenika. Prepis je si naj po možnosti volilne imenike za volitve v ustavotvorno skupščino (1920). Kdor pri zadnjih volitvah ni bil vpisan v volilni imenik, naj skrbi, da se ga bo vpisalo. Krajevni odbori naše stranke naj pridno razpravljajo o vprašanju sestave volilnih imenikov.

Naša zborovanja.

SHOD DR. KOROŠCA NA GOMILSKEM.

Tako veličastnega dne, kakor letos na Petrovo Savinjska dolina že leta ni imela! Krog 2000 ljudi se je zbral v Grajski vasi pri Gomilskem. Po cerkvenem opravilu in slovesni procesiji je okrog 11. ure v okrašeni velikanski uti gospoda Šandra okrajni načelnik Kmetske zveze Avgust Marovt otvoril zborovanje in dal besedo dr. Korošcu.

Izvajanja dr. Korošca.

Dr. Korošec je bičal sramotno nedelavnost sedanje vladne večine, ki ji v svojem 20letnem političnem delovanju ni našel primere. Pokazal je na največjo ravnino v naši državi, na nemirno Makedonijo, kjer je nezadovoljnosteni krivo predvsem nesposobno uradništvo. Pri tem se je dotaknil vpada bolgarskih četašev v Makedonijo. Obsojamo ta vpad v našo državo, a obsojamo tudi hujskanje nekaterih listov, ki hočejo spraviti našo državo v nove spopade s sedanjo Bolgarijo, dasi bi morali vedeti, da Bolgarska s svojimi 8000 prostovoljnimi vojaki vpada četašev ni mogla zabraniti. A še bolj obsojamo surove napade mladih jugofašistov, ki državno misel zlorablja za svoje pretepaške namene. Govoreč o Bolgariji, nam je podal izredno zanimivo sliko notranje ureditve te kmetske države. Agrarna reforma je tam že izvedena; nikdo ne sme imeti nad 30 ha zemlje; gozdno gospodarstvo vodijo pod državnim nadzorstvom lesne zadruge z lastnimi uradniki. Izvedena je dolžnost dela. Namesto vojaške obveznosti imajo zakonito obveznost dela. Fantje služijo osem mesecev v posebnih delavskih bataljonih, ki gradijo ceste, mostove, železnice ter se učijo kmetijstva. Bolgarija ima danes najlepše ceste, železnice državo ne stanejo mnogo, kmetijska izobrazba napreduje. Ženske služijo štiri mesece v domaćem okraju in opravljajo dela, ki spadajo v njen delokrog, se učijo gospodinjstva, postrežbo bolničkom; skoro v vsaki vasi imajo za bolniško postrežbo izobražene ženske. Dolžnost in ureditev dela je v kratkem času bolgarsko gospodarstvo prenovila in bolgarski narod povzdignila. In to z majhnimi stroški. Prinaša pa se pri ogromnih državnih izdatkih cestarji odpuščajo, bolnišnice zapirajo, kmetsko, delavsko in obrnisko ljudstvo obubožava. Govoril je dalje o škodljivem državnem posojilu; ki ga noče vlada najeti, o vo-

sredi temnih stopnic — pa se spomne žena, da spoda ne bo prostora za pestunjo. In vendar je bila njena prisotnost in pomoč nad vse potrebna.

titvah, o nujno potrebeni izobrazbi. Če hočemo steti kapatizem, če hočemo ustanoviti novo družbo, v kateri bomo vsi bratje, potem vedimo, da se z ljudmi, ki nič ne znajo in se načelo učiti, družabni red ne da spremeniti. Rusija zato ni mogla izvesti sicer idealnih načrtov Ljénina, ker rusko ljudstvo za to ni bilo dovolj izobraženo. Če hočemo privesti jugoslovanski narod do sreče, če hočemo urediti državo pravično in dobro. višoko spoštujmo, podpirajmo in širimo omiko!

Za avtonomijo Slovenije.

Za dr. Korošcem je govoril glavni urednik «Slov.» g. Smodič, dolgoletni voditelj in buditelj koroških Slovencev. Govoril je posebno o avtonomiji. Slovenska ljudska stranka je imela zahtevo po avtonomiji že tistdan, ko smo Slovenci vstopili v novo državo. Dr. Korošec je zahteval avtonomijo že ob prevratu v Švici in Srbi so mu jo obljudili. V narodnem predstavninstvu so Srbi naravnost rekli: Vi dobite avtonomijo, kakor želite. Nihče ni oporekal naši zahteve po avtonomiji. Leta 1920 je ob državnozborskih volitvah imelo ljudstvo v rokah, da si zagotovi avtonomijo, toda ljudstvo se je razcepilo, in mnogi so zaupali usodo Slovenije — Samostojni kmetijski stranki, koje poslanci so takoj po volitvah z razvito zastavo vstopili v centralistično — vladno večino, katere se še danes drže. Pravo samostojnost, kakor jo ljudstvo po pravici zahteva, jamči Slovencem edino program Slovenske ljudske stranke, ki je danes isti, kakor je bil pred tremi leti! Govornik govoril je o žalostnih gospodarskih razmerah v naši državi. Namesto da bi vladne stranke mislile, kako bi uredile razdejane gospodarske razmere v naši državi, pripravljajo in izvajajo kulturni boj, boj krščanskim načelom. In vendar brez krščanskih načel tudi v javnem življenju ni poštenosti, ni pravičnosti, ni napredka, ni sreče, ni blagoslova!

Zaključek shoda.

Oba govornika so zborovalci spremljali z žihavnim odobravanjem. Shod je hotel motiti hotelir Šribar iz Litije z medklicem: «S kmeti se da vse napraviti!» a so ga krepke roke takoj spravile na zrak.

Posestnik Bošnjak iz Braslovča je izrekel g. dr. Korošcu zahvalo in neomajeno zaupanje. Rančigaj-Hamot iz Št. Jurja pa je prav živo pokazal in dokazal potrebo davkarije na Vranskem.

Soglasno so bile sprejete naslednje resolucije:

1. Zaupnica Jugoslovanskemu klubu in njega načelniku dr. Korošcu.
2. Zahteva po avtonomiji zedinjene Slovenije in protest proti njeni delitvi.
3. Protest proti razkristjanjenju šol.
4. Protest proti sedanji davčni politiki.
5. Zahteva po novih volitvah.
6. Zahteva, da se zgradi šentpeterski most čez Savinjo in regulira potok Voljska, ki dela vsako leto posestnikom ogromne škode.
7. Odpuščeni cestarji naj se zopet sprejmejo v službo.
8. Protest proti skrajno nečloveškem postopanju s slovenskimi bolnišnicami, dočim se daje podporo svobodomiselnim organizacijam kakor Sokolu.

Savinjska dolina tega krasnega dneva ne bo pozabil! Že sedaj organizatorično na prvem mestu, bode Savinjska dolina izvedla organizacijo Slovenske ljudske stranke prav do zadnje hiše in tako pokazala svojo hvaležnost in zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba, ki se neumorno trudijo za nas in naše pravice. Zvestoba za zvestobo!

Dr. Korošec ima v Slovenjgradcu v nedeljo, dne 9. julija ob pol deseti uri dopoldne v prostorih g. Antonije Goll, okrajni shod Slovenske ljudske stranke — Kmetiske zveze. Kmetje, delavci in obrtniki, pride! — Vsak somišljenik SLS okraja Slovenjgradec na shod!

Sv. Trije Kralji v Slov. gor. Za srednji del Slov. gor. zlasti še za lenartško dekanijo se bo vršil v nedeljo, dne 23. julija po pozni službi božji na lepi zeleni trati pred našo romarsko cerkvijo katoliški shod. Prijeđo odlični govorniki. To mora biti krasna prireditev vredna tega imena. Po vseh župnijah lenartške dekanije, potem v župnijah Apeče, Sv. Peter, Kapela, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Andraž v Slov. gor., takoj na delo! Posebni odbori naj skrbijo za veliko udeležbo mož in mladencičev, žen in dekle. Gre za najdražje svetinje naše katoliške vere. Naj pokaže veličastni shod, da hočemo tudi v bodoče, da vlada njeni načela, njeni nauki ne samo v cerkvi in v družini, temveč tudi v šoli in v javnem življenju. Na predvečer bodo na najvišjih vrhovih celega okoliša goreli kresovi, ki naj bodo znak naše goreče ljubezni do naše svete vere. Verno ljudstvo naše, dvigni se, pokaži, da si ne pustiš od nikogar teptati svoje svete katoliške vere in njenih pravic, tudi od države ne.

Shodi v Apečki kotlini. V nedeljo, dne 9. julija, po rani maši, se vrši shod Slovenske kmetiske zveze v Apeču, popoldne ob treh pa v Mietsdorfu. Govorita posl. Ivan Roškar in Vla. Pušenjak o političnih in gospodarskih vprašanjih.

Sv. Ana na Krembergu. Dne 2. julija po rani maši se je vršil pri nas dobro obiskan shod Kmetiske zveze. Udeležencev je bilo nad 400. Poročala sta poslanec Iv. Roškar o sedanjem političnem in gospodarskem položaju. dr. Veble pa o volitvah v oblastne skupščine in o pomenu politične organizacije. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva spremembu sedanjega političnega režima in reviziju ustave v smislu programa SLS in Jugoslovanskemu klubu se je soglasno izrekla zaupnica in zahvala. Želimo, da pridejo gospodje poslanci še večkrat k nam. Potreba politične izobrazbe in organizacijskega dela v obmejnih krajih je dvakrat večja nego kje drugje.

Jurklošter. Na praznik sv. Petra in Pavla se je pri nas vršil shod Slovenske ljudske stranke. G. narodni poslanec Davorin Krajnc nam je v dve uri dolgem govoru razlagal o vzrokih današnje nezadovoljnosti. Shodu je predsedoval Jožef Pompe in se je shod prav lepo izvršil.

Resolucije, sprejete na katoliškem shodu pri Sv. Roku nad Šmarjem pri Jelšah:

1. Omejevanje svobode katoliške cerkve, kakor je izraženo v čl. 12 ustawe, je nepotrebno, z ozirom na javni red in blagor školjivo in za nas katoličane žaljivo; zato naj se ta člen v tem smislu spremeni in popravi.

2. Za prerojenje družbe v Kristusovem duhu je skrajno in neobhodno potrebnega poglobitev verskega življenja pri posameznikih; zato naj zlasti mladeniči in dekleta, očetje in matere vstopajo v Marijine družbe in v orlovske organizacije, starejši pa naj se pridružijo 3. redu.

3. Do 20.000 zborovalcev na katoliškem shodu pri Sv. Roku izjavljajo slovesno zaobljubo, da — stoječi na stališču, da je le v preureditvi človeške družbe na krščansko-socialnem temelju rešitev iz današnjih težav in nadlog — zahtevajo: a) brezpogojno versko-nravno vzgojo svoje mladine v vseh šolah. Vso izobrazbo in vzgojo prevezaj verski duh in posebej verouk naj poučujejo kateheti, pooblaščeni od cerkvenih predstojnikov; b) odločno obsojajo vladine poizkuse, da se izpodrine verski pouk iz šole, odnosno omalovaži in osmeši s tem, da se skuša izročiti ta pouk posvetnim učiteljem; c) slovesno zaobljubljajo, da ne bodo trplili pod nobenim pogojem, da bi se uresničila nakana, da se versko-nravna vzgoja in verski duh, ki smo ga sprejeli kot sveto dedščino od svojih očetov, nadomestiti z neko prazno narodno-etično vzgojo.

4. V zavesti, da je izobrazba v borbi za zmago krščanskih načel v vsem javnem življenju uspešno sredstvo, pozivljamo vso našo katoliško mladino, da se organizira v katoliških izobraževalnih društvih s potrebnimi mladinskim podzvezami in odsekami.

5. Nujno se priporoča, da se po možnosti v vsaki župniji ustanovijo, oziroma poživijo Marijine družbe za mladino obojega spola in Marijini vrtci za neodraslo mladino.

6. Z radostjo pozdravljamo mogočen razvoj orlovske organizacije in želimo, da se ta organizacija discipliniranih katoliških lorcev po možnosti razširi po vseh krajih Slovenije.

7. Katoliška javnost se poziva za ustanovitev močnega tiskovnega sklada; priporoča se po raznih krajih nazorno prirejane razstave dobrega tiska; pospeši se naj celotna izdaja sv. pisma, primerna za ljudstvo; oskrbi naj se šolski molitvenik, ki bi bil obvezen za vse slovenske škofije. Priporoča se družba sv. Mohorja in izraža želja, da družba pospeši izdajo «Življenja svetnikov.» Pozivajo se vsi katoliški Slovenci, da dosledno odklanjajo protiverski tisk in na vso moč širijo, podpirajo in pospešujejo katoliško časopisje.

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Položaj vlade je od dneva do dneva slabeljši, nasprotja med radikalci in demokrati vedno ostrejša in vsak dan donaša nove povode za spore in očitanja. Enkrat posojilo, drugič proračun, zdaj nedostatki tega, zdaj onega ministrstva, sami prepriči, napadi ter profatarsko tekmovanje brez konca in kraja. Precej časa se že prepirajo radi imenovanja državnih svetnikov. To so nekaki pomočniki ministrov in če je minister radikal, hočejo demokrati na vsak način posoditi k njegovemu stolčku državnega svetnika — demokrata, da bi ministru vedno gledal na prste. Radikalci imajo seveda enake zahteve po svojih svetnikih v demokratskih ministrstvih. — Največ prahu pa dviga v vladu zadeva Stejičevega pomilovanja. Kralj je Stejiča pomilostil, da ne bi smrtna kazen izgledala kot nekako osebno maščevanje ter zatemnila slovenskih dni po poroki, ministri se pa na vso moč trudijo za — vislice. Eden za drugim se vozi h kralju, da zahteva Stejičovo glavo — kralj pa dane besede ne more ovreči in zato grozi Pašič z odstopom cele vlade.

BOLGARIJA.

Bolgarska vlada se je pritožila na Zvezo narodov radi neprestanih groženj od strani Rumunije, Jugoslavije in Grške. Jasno je, da se vsi naklepni proti Bolgariji netijo iz Beograda in da se hoče po vsej sili obdolžiti bolgarsko vlado sokrivje na komitskih napadih. To je velika krivica, ker izhaja komitstvo iz strank, ki nasprotujejo na vso moč današnji bolgarski vladni. Zvezza narodov je bolgarsko pritožbo že vzelna na znanje, razpravljal bo o njej še ta mesec in Pašičeva politika bo doživel isti poraz kot v albanski zadevi.

NEMCIJA.

Z umorom zunanjega ministra dr. Rathenau-a je dosegla predzrnost monarhističnih zarotnikov svoj višek, ki bo pa vlado privedel do spoznanja, da je treba dobro zavarovati republiko ter se v vsakem oziru naloniti na delavno ljudstvo. Pokojni dr. Rathenau je bil veščak narodnega gospodarstva, prvoboritelj miroljubnosti in ljudske samouprave, zato je pa padel kot žrtev nasilnih in krvoljčnih monarhistov, bivših oficirjev in cele vrste drugih reakcijonarcev, ki si želijo «Kaisera» nazaj, da bi pod njegovim plaščem izjemali ljudstvo. V Nemčiji se mora do konca izbojevati boj med ujednimi in delavnim ljudstvom, med monarhisti, pristaši nasilja in izkorisčanja, in republikanci, ki hočejo dati Nemčiji značaj miroljubnosti in svobodne volje delavnih narodnih slojev. Pridašem nekdanje na-

silne nemške politike, monarhističnim rovarjem, je vlada doslej preveč prizanašala, zato so ji pa ubijali učenjake in poštenjake, velike in kulturne državni poleg cele vrste delavskih voditeljev in zaupnikov. Sedaj, ko je padel Rathenau in se tudi voditelju katoliškega centruma dr. Wirthu grozi z umorom, bo priznajenlivosti menda konec in izdale ter tudi izvajale se bodo ostre odredbe proti monarhističnim zarotnikom. Na Bavarskem, kjer se posebno šopirijo plemiči in biviši višji oficirji, so zahtevali v deželnem zboru socialisti izgon vseh članov bivših kraljevih in knežjih rodbin. V Berlinu je državni svet sprejel oster zakon proti nasprotnikom republike. Za ta zakon je glasovalo 48 članov, proti pa 18 pristašev nacionalnih in velekapitalističnih strank.

FRANCIJA.

V francoskem parlamentu se že dolgo razpravlja vprašanje vojaške službene dobe. Vlada zahteva dveletno službo, nekatere skupine 18 mesečno, druge pa enoletno. Vlada menda ne bo odnehala, ter bo smatrala celo zadevo, kot vprašanje zaupanja.

IRSKA.

Boji se nadaljujejo, četudi so volitve pokazale, da je skoro polovica irskega naroda zaenkrat zadovoljna z irsko-angleškim sporazumom. Republikanci nočejo odnehati in tako se boji nadaljujejo. Izdali so proglaš, v katerem pravijo, da angleško nasilje in izkorisčanje ne bo prenehalo, dokler se irska samouprava ne doseže v republiki, ki je znamenje prave svobode.

Tedenske novice.

Važnost volilnih imenikov. Novi volilni imeniki so stalni in se bodo, kakor odreja zakon »o piračkim spiskovima«, popravljali vsako leto med prvim in 31. januarjem. Ker bodo novi volilni imeniki veljavni za srezke, oblastne in parlamentarne volitve, je potrebno, da naši somišljeniki posvetijo sestavi imenikov posebno pozornost.

Sestava volilnih imenikov. Okrajna glavarstva so na podlagi zakona o volilnih imenikih že izdala občinskim uradom naloge za sestavo volilnih imenikov. Kdo ni bil vpisan v volilni imenik za volitve v ustavotvorno skupščino, naj takoj opozori župana svoje občine na to okolnost. Volilno pravico imajo vsi moški, ki so z 20. junijem t. l. stopili v 21. leto starosti. Volilni upravičenec mora bivali najmanj 6 mesecev nepretrgoma v oni občini, kjer bo volil. Naši zaupniki si naj takoj prepišejo stare volilne imenike, kateri služijo pri sestavi novih imenikov kot nekakšna podlaga. Krajevni odbori Kmetiske zveze naj nemudoma ukrenejo vse potrebno, da bodo naši volilci vpisani v volilne imenike. Čas hiti, volitve so blizu, zato pa čimprej na delo, da na snasprotniki ne prehitijo. Dober izid volitev je v precejšnji meri odvisen od skrbnih predpriprav.

Duhovniške vesti. Po večmesečnem dopustu je zoper nastavljen za kaplana v Laporje č. g. Franc Cerjak. Iz Ormoža je prestavljen v Loče za kaplana g. Pavle Vesenjak. V Ormož pride kapucin iz Studencev pri Mariboru g. pater Vavpotič.

Romarjem k Mariji Pomagaj. Romarski vlak iz Maribora k Mariji Pomagaj se odpelje iz Maribora v pondeljek, 10. julija. Romarski odbor je prosil železnično, da mu da za romarje na razpolago boljše vagone nego lani. Vsi za romanje priglašeni romarji naj pridejo v pondeljek pravočasno na vlak, ter si naj kupijo na vstopni postaji karto do Ljubljane in plačajo celo, ki velja tudi za nazaj. Romarji bodo dobili na Brezjah približno 7 ali 8 dinarjev, nazaj, ker je znižala državna železnična cena. Pri povratku iz Brezij bo v Ljubljani na razpolago najbrž tri ure časa za ogled mesta. Od Ljubljane do Otoč in nazaj še do danes nimamo vozega razreda. Nazaj vozi vlak v torek in sicer odhaja iz Ljubljane ob 17. uri, prihod v Trbovlje ob 18. uri, v Hrastnik ob 18.15. Zidanmost 18.30, Rimske Toplice 18.40, Laško 19, Celje 19.30, Štore 19.40, St. Jurij 19.50, Grobelno 20, Ponikva 20.10, Poljčane 20.20, Slov. Bistrica 20.30, Pragersko 20.50, Rače 21, Slišnica 21.10, Hoče 21.20, Maribor 21.30. Romarji imajo z večernimi vlaki zvezo na vse strani, samo iz Poljčan v Konjice in iz Maribora na Koroško žal ne.

Proti nameranim novim davkom je nastopil v parlamentu poslanec Pušenjak s sledečimi, omenka vrednimi besedami: Če pogledamo dohodke v našem budžetu, vidimo, da je finančni minister napovedal v prvem predlogu budžeta dva nova davka, in sicer davek na imovino v znesku 597 milijonov dinarjev in 100 odstotno doklado na vse neposredne davke, ki bi imela donašati 400 milijonov dinarjev. Ta dva nova davka je finančni odbor odklonil, in sicer iz finančno-tehničnih razlogov. Kajti tehnično je nemogoče odmeti davek na imovino v tako kratkem času, da bi se mogel pobirati že za budžetno leto 1922-23. Ta davek je finančni odbor odklonil tudi radi tega, ker je s finančnega stališča popolnoma pogrešeno, da bi se porabljajo davek na imovino za pokritje tekočih izdatkov. Če se uvede tak davek, bi smel služiti k večjemu za odplačilo dolgov na primer v Narodni banki in v inozemstvu. Dohodki tega davka bi smeli služiti samo za izboljšanje nase valute, ne pa za pokritje tekočih izdatkov. 100 odstotna doklada na vse neposred

vršilo, kakor nam kaže to tudi predloženi proračun. Zahtevati moramo, da se čimprej izvede izenačenje davkov potom davčne reforme. Slišimo pa, da je zborovala v finančnem ministrstvu komisija, ki zboruje zopet sedaj, ki naj izdela novi načrt davčnega zakona. Čujemo, da ta komisija noče slediti zgledom drugih modernih držav in uvesti samo eno vrsto davka s korekturo za imovitejše sloje, za katere naj bi se uvedla še druga vrsta davka, ampak, da hoče uvesti 7 ali 8 vrst davkov, ki bodo najtežje obremenjali najširše sloje ljudstva. V naše državni upravi so nekaj posebnega davčni določovi, ki znašajo 212 milijonov dinarjev. Slišali smo tudi v finančnem odboru, da v mnogih pokrajinh plačujejo ljudje netočno davke in da ponekod davki za zadnje leto niso bili odmerjeni. Posebno nas je ospurnilo, da v Vojvodini, ki je ena najbogatejših pokrajin naše države že od leta 1918 dalje davki niso bili odmerjeni, ampak da se tam vrši samo nekako a conto plačevanje davkov. Tako plačevanje na račun je lahko za državo dobro, lahko pa tudi tako nevarno, ker se lahko dogajajo vse mogoče nerdenosti, kajti teh plačevanj ne more nikdo kontrolirati. Zato bi bilo nujno potrebno, da se čimprej nastavi zadostno število sposobnega uradništva v vseh pokrajinh, koder še nimamo davkov odmerjenih, da bi se davki odmerili povsod v isti višini, kakor v prečanskih krajih.

Kako slab gospodar je država, je povedal v zbornici poslanec Pušenjak takole: Grajati moram, kako naša država gospodari v podjetjih, ki jih ima v svojih rokah. Naj omenim tozadovno samo državno posestvo Belje in Topolovac pri Sisku, katero do lanskega leta ni dajalo skoro nobenih dohodkov. Za upravnike so se nastavljalci ljudje, ki niso imeli pojma o gospodarstvu in ki so celo nepošteno gospodarili, kakor se je trdilo v interpelacijah, ki so se tozadovno vložile. Mesto, da bi posestvo dalo več milijonov dohodkov na leto, vidimo, da so bila državna posestva celo pasivna. Odločno moramo zahtevati, da se postavijo na celo takih podjetij strokovnjaki, ki poznajo upravo na posestvih in ki so voljni taka podjetja poštenu in pravilno voditi. Če pogledamo rudnike, vidimo, da je izkazal železni rudnik Lubija v Bosni 12 milijonov kron deficit. Vidimo tudi, da so rudniki v Sloveniji v Velenju in Zabukovci, kakor tudi cinkarna v Celju pasivni. Primanjkljaj je znašal lansko leto 14 milijonov 700.000 kron dohodkov, kakor je to predvideval proračun. Radi tega bo neobhodno potrebno, da da država zadostne slike na razpolago za potrebne investicije, za nabavo strojev itd., ali pa uvede ta način gospodarstva, da ima država v delniškem društvu, ki bi se ustavilo v ta namen, nad polovico akcij v svojih rokah, vse drugo pa naj prepusti privatnim podjetnikom, ki bodo dali s svojim kapitalom sredstva, da se more pričeti boljša eksplotacija teh podjetij. Mi vidimo torej zopet, da je država slab trgovec in slab podjetnik, mi vidimo, da podjetja, ki jih ima država v svojih rokah, ne prinašajo dohodkov, ampak, da ima država od njih škodo.

Proti povišanju železniških tarifov je nastopil v narodni skupščini narodni poslanec g. dr. Hohnjec in je govoril tozadovno sledče: «Vlada uvaja povišanje železniških tarifov za 50 odstotkov. Dočim druge države stremijo za tem, da bi znižanjem železniških tarifov znižale postopečno draginjo, pa naša država povišuje te tarife. S tem je stopila naša država v vrsto tistih, ki imajo najvišje tarife na svetu. Kako se naj potem pri nas zniža neznašna draginja? Posledica bo, da bo cena živilom zopet poskočila in sicer prav znatno. Zli nasledki bodo nastopili v vsej naši nacionalni ekonomiji. Kako naj potem gospodar finančni minister urešniči svojo frazo o povišanju dinarske valute? Saj je vendar denar tem manj vreden, čim več se ga mora dati za nujno potrebna živila in za potrebo obleko — čim večja je torej draginja. Vlada ne dela na zmanjšanju draginje in na povišanje vrednosti našega denarja, marveč nastopa kot glavna podpirateljica draginje.«

Katoliški shod Sv. Rok nad Šmarjem. Iskreno zahvalo izreka pripravljalni odbor vsem, ki so pripomogli k tako izbornemu uspešnemu shodu pri Sv. Roku nad Šmarjem dne 2. julija t. l., in še posebno navdušenim gg. govornikom, pred vsemi našemu ljubljennemu voditelju g. dr. Korošcu, zavodom in posameznikom, ki so nam velikodušno pomagali lajšati skrbi za plačevanje obilnih stroškov, vrlim pevcem in pevkam od blizu in daleč ter neumorno sodelujoči šmarski godbi, ki so pod spretnim vodstvom križevskega g. kaplana Gašpariča pripravili prav prjetne ure blizu dvajsetisočerih množici poslušalcev, da je vsem dobrim udeležencem iz šmarsko-rogaške in sosednjih dekanij za vzorni red in občudovano vztrajnost kakor tudi njih vnetim dušnim pastirjem za pripravljanje k shodu in tako častno udeležbo, vsem vrlim županom in občinskim odbornikom, čilim Orlom in Orlicam, osobito teharškim s prekrasnim praporom, mnogoštevilnim članom mladiščnih in dekliških Marijnih družb z deseterimi zastavami, udeležencem na krasno ovenčanih vozovilih in predstaviteljem mogočnih predvečernih kresov. — Ti blago prebivalstvo šmarske in sosednih župnij pa, ti mila in ljuba, za vse dobro navdušena mladina in vi požrtvovalni posestniki ste kar tekmovali med seboj, kdo bo več storil za kolikor le mogoče lep in ljubezljiv sprejem takih množic. Nenosili, navozili, s svojimi pridnimi rokami spletli ste toliko krasnih vencev in šopkov, postavili toliko mlajev in slavolokov ter naredili tako krasen altar in veličastne oredje za govornike, pevce, godbo, da se presenečeni udeleženci niso mogli zadosti načuditi Vaši darežljivosti, marljivosti in umetniškemu okusu. Bog povrni vse in vsem stoterno in nam pomagaj zvesto izvrševati storjene sklepe in sprejetje resolucije velikanskega in veličastnega katoliškega shoda pri Sv. Roku nad Šmarjem! — Pripravljalni odbor.

Divjaška kultura obmejnih Nemcov. Obmejnimi Nemcem se še ni ohladilo sovraštvo do Slovencev, ampak ga poskušajo na prav divjaški način, kadar le koščkaj morejo in se jim nudi prilika za dejanske izbruhne jeze. Zadnje dni so napadli obmejni Nemci tranzitni

vlak Šipilje—Ljutomer s kamenjem, razbili šipe na vagonih ter obmetali s kamenjem nekatere potnike.

Grom in strele v mariborski okolici. Skozi celi mlini teden je razsajalo po Mariboru in okolici silno neurje spremljano od groma in bliska. Strela je ubila na Pobrežju minuli teden vola, urezalo je tudi v eno hišo, a požar so na srečo pravočasno zapazili ter ga pogasili. Udarec strele v neko drugo hišo je ranil otroka. Strele je udarila tudi v samostan očetov kapucinov v Studencih. Na srečo je urezalo v podporni — hrastov steber, ki nosi streho pred vhodom in je samo tega razcafralo. Ako bi bila strela zadela streho samostanske hiše, bi bila hiša pogorela. Čudno, da je vrezalo v stebrič pred samostanskim vhodom, a ne v visoki zvonik sv. Jožefa, ki je tik pred samostansko hišo.

Zanimivosti. Od Št. Janža na Drav. polju nam poročajo: Na gostiji Ferlinc—Ekart so gostje darovali za šentjanškega Orla 1000 K. Najiskrenejša zahvala blagim darovalcem, nevesti pa želimo na njenem novem domu v Svečini z vrlim ženinom mnogo srečnih let! gospodinjski tečaj, za katerega je veliko zanimanje, — V šolskih počitnicah se bo vršil tukaj dvomesečni saj je tudi velike koristi in zelo potreben za bodoče gospodinje. — Nedavno smo izročili v naročje zemlje vrlega moža Franca Kröpfl iz Zlatolič, ki je po dolgi bolezni, ki jo je prinesel iz vojske umrl v bolnici v Mariboru in bil prepeljan v domači kraj. Pokoj njegovi duši! — V nedeljo, dne 25. t. m., ko smo obhajali svečnost farnega patrona, je g. stolni dekan dr. Tomažič blagoslovil nova kipa presv. Srca Jezusovega in Marijinega, umetniško delo kiparja Sojča, ki sta ju plačali dve požrtvovalni mladenki.

Zanimivosti pri Sv. Ani v Slov. gor. Tukaj smo zagrebljali dne 20. t. m. Jurja Ketiš iz Ščavnice v starosti 60 let. Pokojni je bil daleč naokoli znan kot konjski kupčevalc. Bodil mu zemljica lahka! Žalujočim ostalim naše sožalje! — Poročila se je vrla mladenka Julka Kaučič z miroljubnim mladeničem Štandeker iz Draženvrha, Omenjena je bila dolgoletna članica Dekliške zveze. Marsikaj lepega in vspodbudnega je nam povedala, bila je dobra govornica. Vse od Dekliške zveze ti kličemo: «Draga Julka! Bodil srečna, naj sreča bo ti tudi večna!»

Neurje s točo. V petek popoldne, dne 23. t. m. je huudo neurje s točo obiskalo slovenjgrško pogorje. Pošebo so trpeli kraji: Zavodnja, Ravne, Plešivec, Cirkove in St. Vid nad Valdekom. Cenilna komisija na Plešivcu je našla v nedeljo, to je tretji dan po toči po jarkih na pol metra na debelo točo. Silno škodo so utrpeli posestniki še s tem, ker je nalin odnesel zemljo z nasadi vred. Ker je med prizadetimi dosti revnih, katerim je uima vzela vse, je pomoč nujno potrebna. Želeti bi bilo, da se poleg odpisa davkov, priskrbi semenske ajde in ubožnejšim žita po znižani ceni.

Lepo uspel orlovske tabor v Nazarju v Sav. dolini. Orlovske tabor dne 2. julija je prav lepo uspel. Vrste Orlov, Orlic in naraščaja iz raznih krajev, celo iz Vojnika in Celja, ter množice ljudstva peš in na vozovih so se zbrale ob 10. uri v Ljubljici k sprejemu ter šle skozi Mozirje. Ob 11. uri je bila služba božja, nato na prostem govor gospoda tajnika Krajnca. Ob 3. uri se je začela javna telovadba, kateri je prisostvoval prem. nadškof zagrebški, dr. Ante Bauer. Zbralo se je za naše kraje veliko število ljudi. Govorili so še gg. Anton Ocvirk, dr. Ogrizek, p. Hubert. Sledila je vesela, a dobroga prosta zabava. Vsak udeleženec je bil od srca vesel in ganjen nad lepim nastopom naše mladine. Bog živi!

Za Sokole imajo zastave. Dopis iz Mozirja. Ob pričilki kat. shoda v Nazarju so šle velike množice ljudstva skozi naš trg. Županstvo je bilo naprošeno, naj pozove tržane, da izobesijo zastave, pa tega ni hotelo storiti. Gostilničarji so vendar trije bili bolj pametni, name reč: Strmšek, Strenčan in Dobšek. Trgovci pa: Pevec, Žuža, Kostanjšek, Vajd in Šuster za vse te ljudske mase nimajo zastav. Ko je prišlo tistih par Sokolov, so jih pa seveda imeli. Ali je to postopanje modro in uljudno? Ljudstvo pa naj si to dobro zapomni! O starji gospoj Šuster moramo še posebno velikokrat slišati, da napada Orle in vse, kar ni «napredno». Njenim starim letom se politika slabo poda. Če nas ne vidi rada, dobro, bomo pa pustili njeno trgovino! Saj po ceni se tam itak nic ne dobri. Če bo to prav njej in gospodu, bo tudi nam. Bomo se raje oklenili naše Gospodarske zadruge. Zakaj le stariši pustijo svoje otroke k praznemu in tako bojevitemu sokolskemu društvu? Nekdo je rekel: Ker je tako radodarna Pevčeva kasa, kuhinja in klet. Pa je le menda pravo zadel!

Nekaj o sokolski prireditvi v Mozirju. Proti obrekovalju nasprotnikov in njihovih listov rečemo samo toliko, da se na našem prekrasnem kat. shodu v Nazarju ni obnašal pohujšljivo noben naš somišljenik. Naj le pridejo nasprotniki z imeni na dan! Sicer je pa bilo na shodu tudi mnogo nepoklicanih ljudi ne iz našega tabora, in kaj so oni delali, ne moremo biti mi odgovorni. Sokole samo boli, da se jim je njihov izlet dne 28. majnika tako ponesrečil. Takrat je namreč obhajal možirski Sokol svojo 40letnico. Priprave so bile velike in trg je bil res lepo okrašen. Toda leta 1848, ko se je blagoslovil zastava, in so bili še duhovniki zraven, je prišlo 400 Sokolov v kroju. In to v času, ko je vladala država preganjala. Letos pa, ko sedanja slaba vlada Sokola na vso moč podpira, je bilo Sokolov samo 78, Sokolic 40, naraščaja pa okrog 30. Ljudstvo se za prireditve sploh ni zmenilo; pri telovadbi je bilo malo discipline. Sokolice so imele tako kratka krila, da se je vse zgražalo. Po noči je en Sokol padel v Savinjo, da se je pošteno zmočil; drug je pa prišel v jutro proti Nazarju, namesto na Pako. Ali je ples in druga ponočna zabava dobro vplivala zlasti na mladino, je tudi vpra-

šanje. Pripravljalni odbor in vsi gostilničarji so imeli veliko izgubo, ker so mislili, da bo ta izlet kaj veliko večjega. Vemo pa še dosti drugih stvari, starih in novih o našem Sokolu. Prišle bodo na vrsto, ako Sokoli ne bodo pustili pri miru naših prireditev. Mi bomo govorili resnico, koliko pa je njim verjeti, smo že dostikrat dokazali in skusili.

Sokolska vzgoja. Iz Braslovč se nam poroča: Tudi pri nas imamo telovadno društvo Sokol. Člani tega društva niso v verskem oziru niti za las boljši, kakor so oni v Jarenini, o katerih smo čitali, da so se ob priliki procesije na Telovo surovo obnašali. Naši Sokoli so ob priliki letošnje procesije na Telovo pušili cigarete in govorili tako glasno, da so motili vse, ki so bili v bližini. Pri vsem tem očitem brezverskem zaničevanju se še pa drzne Sokol tolči po prsih, češ, mi Sokoli smo tudi kristjani, le duhovnikov in tudi Najsvetejšega ne maramo videti. Dokler ni bilo pri nas Sokola, se kaj takšnega ni pripetilo. Starši, kam jadramo!

Potrebitna popravila v Mozirju. Naša cerkev, župnišče, kapeljana in gospodarska poslopja so silno potrebita popravila. Dolgo, predolgo se ni nič storilo. Na novo izvoljeni konkurenčni odbor je sklenil za enkrat, popraviti vsaj strehe. Da bi le delo hitro napredovalo. — Čim dalje se odlaša, hujce bo. Tudi pokopališče je sicer na lepem kraju, toda zemlja hudo drči in nevarnost je, da se poruši cerkvica na njem. Naj bi jo pregledala kakšna komisija in potrebno ukrenila. Dolgo spravljamo skupaj zvonove. Ljudje so že precej dali za nje. Malo sloge manjka in pa enega človeka, ki bi celo stvar resno vzel v roke, pa bi že šlo. Težko že čakamo.

Strokovna zveza rudarjev v Velenju je zahtevala, da se vrne rudarjem aprovizacija po istih ugodnostih, kakor so jo imeli do meseca decembra leta 1921. Ta ugodnost se je takrat odvzela rudarjem pod pretvezo, če, premogovnik je pasiven, tako da podjetniku nič ne nese. Toda ta izgovor ne drži in je popolnoma jalov. Za slučaj, ako serdarjem ne ugodni, se jih pa naj zvajo prejemki za 100 odstotkov; kajti draginja je od tiste dobe silno narasla. Nadalje so rudarji zahtevali, da dobre rudarji-samci svoj deputat na premogu ter da se zgradi nekaj stanovanj za nje. Človek bi mislil, da so tudi socijalni demokratje dozvetni za to upravičeno zahtevno, toda glej, namesto da bi šli skupno v boj za pravice delavstva, pa agitirajo za Čobalov konzum. — Delavstvo, sedaj pa sodi, kdo je v resnici prijatelj delavstva!

Smrt vzorne žene. Dopis od Sv. Urbana pri Ptaju. Dne 27. junija 1922 je zaspala v Gospodu gospa Marija Potrč, žena vrlega našega somišljenika gospoda Janeza Potrč, župana v Janževcih. Pokojnica je bila, vrla žena svojemu možu, dobra mati svojim otrokom in izvrstna gospodinja svojim domaćim. Bila je globokoverna žena kakršnih je dandanes malo na svetu. Imela je rajnica veliko lepih čednosti, tu pa naj povdaramo le dve: njeni ponižnost v občevanju in njeno darežljivost do siromakov. Revežem je bila v pravem pomenu besede prava mati, za nje je vedno imela sočutno srce in odprete roke, Res, ni se čuditi, če je bil njen pogreb 29. junija tako veličasten, kakršnih je le malo pri Sv. Urbanu. Vse, stare in mlado je hitelo na pokopališče, da izkaže zadnjo čast blagi pokojnici. Spavaj v miru, dobra žena! Na svidenje nad zvezdami. Mlademu, vsled velike žalosti potrtemu možu pa izrekamo svoje globoko sožalje.

«Kokarska» nedelja letos ne bo, kakor bi imela bitti, dne 16. julija, ampak dne 23. julija. To pa zato, ker obhaja ravno tisti dan, t. j. 6. pobinkoštno nedeljo, č. g. Jeraj Franc na Rečici ob Savinji svojo novo sv. mašo. Zato se pri podružnici na Kokarijih preloži «lepa» nedelja za en teden. Tolikot tujim romarjem na znanje da ne hodijo zastonj na pot isti dan.

Sramotno zločinstvo. Iz Ponikve ob juž. žel. nam poročajo: V noči, po krasno uspelem šmarskem katoliškem shodu se je zgodil tukaj strašen zločin. Iz takozvanega Slomškovega oreha, stojecega sredi vasi, je vzel neznan zločinec marmornato spominsko ploščo, ki je bila leta 1912 med veliko slavnostjo na oreh pritrjena. Plošča je bila spomin na šolsko izkušnjo, katero je leta 1812 A. M. Slomšek prestal pod tem orehom kot dvanajstletni deček in pri kateri je bil odlikovan. Kakh 50 korakov od oreha je zločinec vrgel ploščo ob cestni kamen, da se je razbil v drobne kosce, katere je potem razmetal ob obe straneh ceste. Vsi Ponikvljani, brez razlike strank so ogorčeni nad tem sramotnim zločinom. Orožniki zločinca pridno iščejo, vse želi, da pride v roke pravice. Ljudje splošno sodijo, da je nedolžna zgodovinska plošča moralna čutiti jezo kakega srditega nasprotnika veličastnih katoliških shodov.

Zanimanje za novi zvon. Dopis iz Remšnika na Radl. Nov bronast zvon (870 kg, Fis) so 18. junija t. l. naročili možje tozadevnega pripravljalnega odbora pri mariborski zvonarni J. H. Bühl. Za uspeh si prizadevalo predvsem gg. Kaiser, Marchl, Koležnik in Grögl. Sodelujejo pa rade volje razven treh ali štirih vsi farani s prispevki in dobro besedo.

S kolesa je padel na potu domov iz Slov. Bistrice član Gasilnega društva v Hotinji vasi Josip Breznik ter se na glavi težko poškodoval. Rešilni oddelek Gasilnega društva v Račjem mu je nudil prvo pomoč in ga prepeljal na njegov dom z avtom.

</div

pokrovitelja nad dekleti sta bila navzoča tudi zaročenca Marije Gregorič in Jelke Treber. Družba se je prijeljala do ribnika, ki je pri gozdu blizu Virovitice, in so se začeli kopati. Dekleta, ki niso znala plavati, so se kopala skupaj, nekoliko niže od njih pa obo zgoraj omenjena zaročenca. Ena od deklet je zabredla malo bolj na globoko in se začela potapljati, druga je pa podala v rešitev roko in ta še tretji, a prva je potegnila obč tovarišici v globočino in vse tri so utele. Treba še omeniti žalostno dejstvo, da so bile utopljenke vsaka edina hči svojih starišev.

Je padel v roke pravice. Po Mariboru, Rušah in Ljubljani je izvršil veliko ter večjih sleparij neki Tcheschner, ki se je izdajal tudi za tovarniškega ravnatelja, a je bil prefrihan goljuf ter lopov. Ravnokar omenjenega varalico poštene javnosti so prijeli in ga vzniknili v zapor v Kranju.

Vojaki umorili mlado deklico. Pred par dnevi so zabili v Osjeku vojaki mlado deklico, ki je bila preprosta služkinja na sprehod in jo umorili.

Trebuhi se je prerezel in skočil s strehe. Seljak Iv. Vlaič iz Žrnovice pri Splitu v Dalmaciji je zlezel na streho svoje hiše. Na strehi ga je zapazil sosed, ki je mislil, da je Vlaič znotrel, ker skače po strehi in je plezal za njim na streho, da ga reši. Ko je pa Vlaič zapazil, da leze za njim sosed, si je prerezel z nožem trebuhi in se nato pognal s strehe na tla ter bil pri priči — mrtev. Samomorilec je že bolehal dalje časa na jetiki.

«Našega doma» je izšla 3. številka z naslednjim, zanimivo vsebino: P. Marijofil Holeček: Duh, ki usušnja duhove. A. P.: V domači hiši. Savinjska: V naravi. Justin: Pri oknu. Ivan Dornik: Šolmašter Aleš. Pod vaško lipo. Dekliški vrtec: Kaj more dekle vedeti o stanovanju (S. I. G.) Društveni glasnik. — Naroča se v Celju in stane samo 24 K na leto.

Izjava. Podpisani izjavljjam, da izstopim iz Samostojne stranke obžalujem, da sem se dal od samostojnega agitatorja g. Kamenšeka iz Dobrine zapeljati. Ob enem pravljilu svoj pristop v Slovensko ljudsko stranko oz. Kmetsko zvezo in naročam tudi katoliški časopis «Slov. Gospodar». Vsem, ki so še slepi, pa kličem: Izpreglejte in stopajte za menoj, ker rešitev slovenskega ljudstva je edinolev katoliški stranki. S. Jošt na Kozjaku, 3. julija 1922. Andrej Pesjak, p. d. Arnejc.

Slovenska kmetijska podružnica v Ormožu vabi vse tiste ude, ki so meseca novembra vplačali galico pri podružnici, a še iste danes niso sprejeli, da se zglašijo prihodnjo nedeljo po rani službi božji v zadružni sobi kletarske gospodine v Ormožu v svrhu dogovora, kako nastopiti skupno za dosego svojih pravic. Petek 1. r., načelnik.

Podporno društvo železniških uslužbencev v Ljubljani je s 1. aprilom t. l. zvišalo članarino na 2 dinarja mesečno. Za vsak smrtni slučaj se izplača podpora v zmesku 1500 dinarjev. Do 30. oktobra t. l. se naj člani pismeno izjavijo, ako se strinjajo z zvišano članarino. Vsa natančnejša pojasnila se dobe na vsaki železniški postaji.

Gasilno društvo v Račjem priredi 9. julija veliko veselico na vrtu gospoda Požegarja; priprave so v polnem teku. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja ne sme nikomu biti žal za par kronic ker s tem se koristi samemu sebi, če je gasilno društvo preskrbljeno z dobrim orodjem, da lahko nastopi v slučaju nesreče, ob enem bo pa imel par zabavnih ur, pri katerih bo pozabil trpljenje prošlega tedna.

Za sklad Slov. kmetiske zveze je daroval gospod Jernej Kodrič iz Poljanča 50 din. Iskrena hvala!

Na gostiji gospoda Bergleza na Sladki gori je nabrala vesela družba 250 K za Dijaško kuhinjo! Prisrčna hvala!

Gospodarstvo.

Fr. Rudl:

Trtna vez.

Vsled pomanjkanja delavcev se marsikje zgodi, da vežejo vinogradniki svoje trte še le potem, ko je že odcvetelo. Vezanje utrjenih mladičev z nedorastlimi poganjki, ki še nimajo razvitega listja, je tako neumestno. Vinogradnik mora upoštevati, da imajo utrjene mladičeve razvite listje, kar se pa o nerazvitih poganjkih ne more trditi. Iz tega sledi, da se pri vezanju ne sme delati «zelenih vejnivkov». Brezsmiselno in v šopke zvezane mladičeve dušijo listje, ovirajo razvoj grozdja in tako si vinogradnik sam pospešuje trtne bolezni.

Trs je živo bitje. Listi so njegova pljuča, s katerimi diha in pretvarja anorganske spojine v organske. — Stremljenje vinogradnika mora iti za tem, da daje svojemu trsu možnost izkorisčanja solnčnih žarkov in zraka. Listi in grozdi morata imeti vedno dovolj svetlobe in zraka.

Kako je najlažje doseči ta cilj?

1. Ne vežite h glavnemu kolu več, kakor štiri mladičeve.

2. Vse druge mladičeve, ki so obložene z grozdom, se naj nad istim prikrajšajo tako, da ostanejo nad najvišjim grozdom še štirje listi. Teh listov seveda ni potrebno vezati.

3. Mladičeve, ki nimajo grozda in katerih ne rabimo, pa prihodnje leto, se odstranijo.

Glede prve točke, da se naj ne veže več kakor štiri mladičeve z glavnemu kolu, omenjam, da zadostuje to za bodočo rez v naših vinorodnih krajih; tu se bodo rabil: 1—2 reznika in 1—2 šparona. Tem mladičevim je treba dati prednost. Njih razvoj je silne važnosti, ker so drugo leto bolj rodovitne.

Dolge mladičeve se ovirajo medsebojno v rasti, v slabi jeseni navadno ne dozorevajo, po zimi pa navadno najraje pozebejo, ker pač niso prav dozorele.

Glede druge točke pa sledi: Prikrajšanje ostalih mladičev do četrtega lista nad zadnjim grozdom se naj po možnosti izvede pred cvetjem. Na ta način se grozdi

veliko lepše razvija, poleg tega pa se prihrani trsu rezervnih snovi za one štiri mladičeve, katere sem opomnil že v prvi točki.

Prikrajšanih mladičev ni treba nikamor privezavati. Če je šparon obločasto in trdno privezan, jih še poleg ni treba vezati. Prikrajšane mladičeve drže dobro svoje grozdje. Ako bi bile preveč obložene, naj se jih pri drugi vezi podpre.

Vse mladičeve, ki se za prihodnje leto ne rabijo in nimajo grozja, se naj takoj odstrani, ker živijo kot zajedalke na račun drugih. Ako vsled preoblega dela ni mogoče trsa opleti; se lahko z nožem ali z roko odščipne take poganjke tako, da se ukine njih divja rast.

To delo, ki sem ga opisal je za ohranitev krepkega trsa neobhodno potrebno, zlasti še z ozirom na bodoča leta. Ko sem bil v Halozah, smo rezali leto za letom 3—5 šparonov na trsu, ne da bi dotočni trs hiral. Tudi kakovost vina ni prav nič trpela. Sploh pa sem vestno upošteval navaden način gospodarstva z zelenimi mladičevimi.

Ravnanje z vinogradi po toči.

Razločujemo tri štadije škode po toči. 1. Listje je preluknjano in nekatere jagode in mladičeve so natolčene. Najmilejši štadij, v katerem je treba paziti le na to, da se prepreči nastop peronospore in oidijs, ki sta po toči poškodovanim trtam posebno nevarni! Tako po toči škropiti in žveplati. 2. Listje je vso razčesano in razcefrano in visi deloma navzdol; mladičeve in grozje je močneje pobito; vrhovi mladičev na trti so polomljeni in vise navzdol! V tem štadiju je na polomljeno mladičeve in grozje ter razcefrano listje najpoprej odstraniti ter še le potem vinograd poškropiti in požveplati. Tukaj gre za vzgojo novega zdravega perja in novih vrhov iz zalistkov. 3. Listje, grozje in vrhovi so po večini odbiti in le ponajveč golo mladičeve štrli, močno pobito in ranjeno kvišku! V tem štadiju se mora odrezati vso mladičeve nazaj na kraje in daljše rezne (odstraniti je vse močno natolčene in ranjene dele mladičev) na dva do štiri očesi, pri čemer se eventuelno tu pa tam, na posameznih mladičevih nahajajoči grozdi seveda tudi pusti. Ob enem je tudi tu pa tam se mogoče še nahajajoči razcefrani in razdrapani list odstraniti in še le potem škropiti in žveplati. Tukaj gre v glavnem za vzgojo novih, zdravih mladičev, ki nam zasigurajo vsaj delno trgatev v prihodnjem letu, ki bi drugače, če pustimo pognati iz neprikrajšanih mladičev kar na stotine poganjkov, od katerih nobeden dozoret ne more, sigurno izostala.

Cimbolj rano v razvoju zadene toča vinograd, tem boljše bo uspeh tega ravnjanja v obči! Če se pa pojavi toča tako močno še le proti jeseni, ko so že mladičeve deloma olesene, se pri vezi odstranijo le zeleni, neoleseni deli mladičev.

Kar se tiče škopljjenja po toči poškodovanih trt, se morajo iste, če se jih hoče obvarovati katastrofalnega napada po peronospori in oidijs, škropiti in žveplati takoj po toči in se mora do delo izvršiti najpozneje v par dneh! Škropiti se mora z najmanje 2 odstotno galicno apnenom zmesjo, ozir. bosnapasto ter nekoliko močnejje, kakor zdrave vinograde!

Največjo pozornost pri ravnjanju z po toči poškodovanimi vinogradi je posvetiti potem poletju, to je izbiranju poganjkov mladičev. Le neobhodno potrebne, najmočnejše poganjke je pustiti in naprej gojiti! Vse drugo je odstraniti! Tudi je zalistke pridno obirati, oz., če se gre le za vzgojo novega listja, jih je nad prvimi, normalno razvitim peresom odščipniti!

V ostalem je zelo važno, da se po toči poškodovani vinogradi drže plevela prosti in da se pridno rahla zemlja, kar celo pospešuje zacetljiv ran in ojačenje oslabelih trt. — Vinarski ravnatelj Puklavec.

Desetmesečni kmetijsko-gospodinjski tečaj v zavodu šolskih sester v Mariboru se prične dne 15. septembra t. l. Stan in oskrbo imajo gojenke v zavodu. Prošnjo za sprejem je vložiti do dne 10. avgusta t. l. vodstvu gospodinjske šole v zavodu šolskih sester v Mariboru. Prošnji naj se priloži: krstni list, zadnje šolsko spričevalo od zdravnika in izjava staršev, oziroma varuha, da prevzame stroške šolanja. Oskrbnina znaša mesečno 250 dinarjev. Glede podrobnosti se je obrniti na vodstvo gospodinjske šole v zavodu šolskih sester v Mariboru.

Mariborsko sejmsko poročilo. Pragnalo se je: 3 biki, 102 vola, 260 krav, 3 konje in deset telet. Skupaj 378 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile slednje: debeli voli 1 kg žive teže 33—35 K, poldebeli voli 27 do 32 K, plemenski voli 25—32 K, biki za klanje 20—28 K, klavne krave debele 27—36 K, plemenske krave 21—24 K, krave za klobasjarje 15—17 K, molzne krave 18—30 K, breje krave 18—30 K, mlada živila 22—31 K.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. in II. vrste, meso ob bikov, krov telic 1 kg 60—68 K. Teleće meso I. in II. vrste 60 K. Svinjsko meso sveče 1 kg 80—90 K.

Cene sirovim kožam. Težke sirove kože se plačujejo po 54—56 krov 1 kg, lažje po 44—46 kron, teleće po 70—75 K.

Tržne cene v Mariboru. Dne 1. julija t. l. so bile v Mariboru sledeče tržne cene, ki veljajo v dinarjih: Konjska koža komad 115—125, 1 kg goveje kože 11, ovčje 17,50, svinjske 4, 1 kg gornjega usnja 90, podplatov 75, 1 liter mleka 2,50—3, 1 kg sirovega masla 35, 1 jajce 1,25—1,50, 1 liter novega vina 10—14, starega 10—12, žganja 25, 1 kg belega kruha 6, črnega 5, 1 kg črešnjev 4, hrušk 10, 1 limona 0,75—1, 1 kg rožičev 8, fig 15, 1 kg orehov 12, oljuščenih 40, 1 kg sirove kave 40—50, pražene 45—55, riža 6—11, soli 4, popra celega 30, zmletega 32,50, paprike 40, testenin 11, sladkorja v kristalu 15,50, v kockah 17,50, 1 liter jesih na vodnega 1,50, vinskega 2, 1 liter namiznega olja 25, bučnega

29—39, špirita 13, mila 12,50, 1 kg pšenice 4, rži 3,50, ječmena 3,75, ovsa 4, koruze 4, prosa 4, ajde 3,25, navadnega fižola 4, boljšega 4,50, 1 liter novega graha 4, 1 kg pšenice ne moke št. 0 6,25, št. 1 6, št. 6 5,50, 1 kg prosene kaše 6,50, ješprejna 6, otrobov 2, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5, pšeničnega 7, ajdove moke 8—9, 1 kg zgodnjega krompirja 2—3.

Zagrebški žitni trg. Povpraševanje po koruzi in moki je bilo zadnji teden na zagrebškem žitnem trgu zelo močno in sicer radi zadnjih silnih naličov ter toč, kakor tudi radi 50 odstotnega povisja železniških tarifov, ki so stopili v veljavno 1. julija. Izvajalo se zadnji teden iz naše države ni žita, ker naša valuta vedno skače in je tudi dinar nazadoval zadnje dni na curiški borzi. Vreme po naših žitodnih pokrajinh je bilo minuli teden oblačno ter načelo k dežju. Vendar se je stanje setev v zadnjem času zelo popravilo. Poljedelci naših žitnic si želijo toplo vreme, da bodo osevine lepo dozorele. Zadnji teden so zelo ponujali v Zagrebu pšenico, ki se je plačevala po 1500—1520 kron od postaje 1 met. stot. Koruzo so plačevali po 1360—1380 kron. Zelo veliko se je povpraševalo po ovsu in so plačevali presejan oves po 1350 kron, srbijanskega ter bosanskega pa po 1250—1280 kron. Rž sploh ni v prometu, ječmen pa stane 1380 kron. Moko so celo prodajali po 24,5 do 25 kron en kg, slabšo pa po 22,5—23 kron. Otrobi so bili po 650 kron.

Cene za seno in slamo v Mariboru. Dovoz je bil slab. 1 metrski stot sladkega sena stane 125—175, ovcene slame 125. Cene v dinarjih.

Zgor. Ponikva. Poučnega shoda, katerega je priredilo Hmeljarsko društvo za Slovenijo v nedeljo, dne 2. t. m., se je udeležilo nad 30 zavednih hmeljarjev. V dve uri trajajočem govoru je gospod nadučitelj Petriček prav poljudno razpravljal o pomenu in nalogi Hmeljarskega društva, o njegovi zgodovini, o največjih napakah, katere še vedno hmeljarji delajo pri gojiti te velevažne gospodarske panoge, o sredstvih, v povzdiganje hmeljske kupcijske in trgovine, o stanju hmeljskih nasadov tu in drugod itd. — Izmed zbranih hmeljarjev je po končanem razpravljanju takoj nekaj pristopilo k Hmeljarskemu društvu drugi pa so obljubili, da bodo svoj pristop v kratkem javili. Zadovoljno so se hmeljarji razšli in se predavatelju zahvalili.

VII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljske rastline. Žalec, Savinjska dolina, dne 1. julija 1922. Vremenske razmere so bile pri zadostni padavini in povprečni zjutranji temperaturi 12 stop. R v drugi polovici meseca junija še precej ugodne razvoju hmeljske rastline. Trta je dozorela dovrha drogov, ozir. žic, ima precej panog, na katerih se prikazujejo že cvetni popki. Vkljub vsemu temu so v rasti zaostali nasadi še vedno slabbi, tako, da hmeljarji vkljub povečani ploskvi s hmeljem zasajenega zemljišča ne pričakujejo več, kot množino lanskega pridelka. — Društveno vodstvo.

Zatec, ČSR, dne 28. junija 1922. Poročila o sedanjem stanju hmeljskih nasadov se ne glasē ugodno. Dnevna in nočna temperatura je bila od dne 26. t. m. prav hladna, kar na rastlini ni vplivalo ugodno. Posebno v rasti zaostali nasadi, katerih je 1 tretjina vse s hmeljem zasajene ploskve, ne obljubujejo posebnega pridelka, ker je rastlina komaj vzklikla iz zemlje. Druga tretjina vseh nasadov je pač prav lepa, rastlina je dorastla do vrha žic, je krepka, ima obilo panog in kaže tu pa tam tudi že cvetne popke. Ostala tretjina je srednja, do srednje dobra. Toplo vreme in izdatne padavine so nujno potrebne, da se rastlina zamore še nadalje dobro razvijati. Bolhači in gosenice pohladne sove (colocampa exoleta) ogrožajo še vedno rastlino s tem, da ji odgrizavajo vršičke. «Saazer Hopfen- und Brauerezeitung».

dan kraljeve poroke, ni bilo niti enega od teh navdušenih bratcev, torej še le na večer, ko so slutili neko brezplačno zabavo, so prilezli na dan, ter so pomisili, da gospod Predovič že ve, zakaj plača. Saj je on eden največjih izvoznarjev v tukajšnjem okraju, ter se meni tudi stalno tukaj na Pragerskem naseliti, ker mu pa najbolje ugaja in je kupil v to svrhu, bivše Trösterjevo posestvo. Ob tej priiliki zbranim želimo dober tek, pogostitelju pa mesten dobicek.

Sv. Lenart v Slov. gor. Na gostiji Muršec—Kos se je nabralo za tukajšnjo brašno društvo 520 K. Bog plačaj!

Sv. Trojica v Slov. gor. Nekdo imenuje v »Kmetijskem listu« nagrobeni govor akad. fil. Vatovca, ki ga je govoril v nedeljo, dne 18. junija ob odprttem grobu svojega katoliškega tovariša akad. fil. Joškota Padovnikovega, — klerikalno nesramnost. Cudimo se, kako more »Kmetijski list«, četudi veri in cerkvi sovrazen, sprejemati plodove takih abnormalnih ljudi. — Vi odpadniki od sv. katoliške cerkve pokopavajte svoje ljudi, kakor vam drago in ljubo, in ob njih odprtih grobovih govorite česar so vaša srca polna! Mi smo svobodni ljudje, zato vam tega ne bomo branili. Dosledno pa mislimo, da ne zahtevamo preveč, če mi, ki nismo zavrgli Kristusa, tiste, ki so bili v življenju z nami ene misli in enega duha, pokopljemo tako, kakor se nam primerno zdi, četudi vam ni po volji, in ob njih odprtih grobovih govorimo to, kar je nam drago, ne kar bi bilo vam. Rajni Joško Padovnik je bil globokoveren akademik, tretjerednik in Marijin družbenik, to so pricale tri zastave, ki so bile ob njegovem odprttem grobu v žalnih trakovi. Dolga vrsta belo blečenih deklic in deklet, dolga vrsta mladičev z žalnimi venci in trakovi, dolga vrsta vernega ljudstva, ki je ravnega Joškota z glasno molitvijo spremjalna na zadnji poti, je pač prelepa priča, kako je bil ta blagi, plemeniti mladični priljubljen v svoji ožji domovini. Ni se nikoli sramoval nositi na svojih akademičnih prsih Marijine svetinje, ni se sramoval tretjega reda, ne križa, ne molitve, ne cerkve, ne zakramentov; zato se ga tudi naše verno ljudstvo ni sramovalo, spremiti na zadnji poti. Zato je njegov tovariš fil. Vatovec imel čisto prav, in je vsem iz srca govoril, ko ga je imenoval ideal lepote krščanskega katoliškega dijaka-akademika. — Če bi bil rajni Joško v srednji in na visoki šoli vero izgubil, in teptal po našemu vernemu ljudstvu najdražjih svetinjah, kakor upravičeni sodimo o dopisniku »Kmet. lista«, bi ga njegova ožja domovina ne bila tako ljubila in njegov pogreb bi ne bil tako veličasten in slovesen, in ob njegovem odprttem grobu morda ne bi bilo kat. akad. Vatovca, — če bi pa bil, pa ne bi imel morda kaj plemenitega povdarjati — in to bi bilo še bolj bolelo njegovega kat, očeta in njegovo kat. mater, to bi bilo še boj bolelo njegove brate in sestre, vse družbenike in družbenice Marijine, — ker bi ne bili imeli ob grobu svojega sina in brata upanja v srcu, da se mu na onem svetu dobro godi in da se zopet vidimo nad zvezdami.

Polenšak pri Ptiju. Da se je pričela pri nas gibati mladina, nam je pokazal praznik pres. Rešnjega Telesa, ko je korakalo v procesiji 17 Orlov, lansko leto 6. Značilno za našo župnijo! Pa bilo bi nas še lahko veliko več, pa žal, samo iz strankarskega sovraštva starši ne pustijo svojih sinov v orlovske organizacije. Veseli pa ste govorito bili vi starši, ko ste videli svoje sinove korakati v vrstah tistih, ki vam hočejo vašo mladino obvarovati najhujšega zla nameč brezverstva. Obračam se torej do vas, dragi starši! Vaša mladina je vaše upanje, veselje in ponos! Kateri oče ali mati bi ne želeta, da bi njuni sin ne bil srečen! Če torej želite svojim sinom dobro, varujte jih slabje tovaršje in slabega berila, nasprotno jim skrbite za pošteno družbo in dobro berilo. Pustite tedaj starši, da se vaša mladina zbirja pod zastavo krščanske mladinske orlovske organizacije, to je zastava Kristusova, le pod to zastavo je pot k pravi sreči; proti tej zastavi vrata peklenka, vrata laži, pohujšanja, greha in zapeljevanja ne bodo zmagala. Vse za mladino, ki je naš up in naša nada!

Poličane. Tukaj je umrla, zlasti po Murskem polju in Slov. gor. dobro znana in priljubljena Terezija Slana v 68. letu svoje starosti. Trpela je 16 let. Bila je pobožna žena in dobra mati. Vsem znancem in prijateljem se priporoča v pobožno molitev in blag spomin. Mir in pokoj njeni duši.

Pri Sv. Florjanu v Doliču sta bila v nedeljo, dne 25. junija dva nova zvona z veliko slovesnostjo obešena v zvonik. Vlita sta bila v zvonarni v Ljubljani. Mladiči so postavili visoke mlaje, dekleta pa spletla nebroj vencev, s katerimi so okinale mlaje, slavoloke in cerkev. V nedeljo zjutraj smo bogato okinčana zvona med grmenjem topičev in sviranjem godbe v spremstvu družic in trume ljudstva iz železniške postaje prepeljali pred cerkev. Ob 10. uri sta bila blagoslovljena od preč. g. kanonika Alojzija Arzenšček in vzdignjena v stolp. Kmalu po slediči slovenski službi božji, se je ta večji zvon z lepo donečim glasom oglasil prvakrat v čast božjo in hvalo vsem dobrotnikom. Tako imamo zopet lepo zvonenje, ki se ga veseli vsakdo. Nikomur pa ni žal truda in darov.

Pri Sv. Joštu na Kozjaku smo obhajali na Petrovo izvanzredno slavnost: zlati jubilej cerkvenega pevca Petra Pribičnik, po domače Cimperšček, ki je svojo lepo in težko službo skozi dolgih 50 let neprenehoma priči cerkvi z veliko vnemo in požrtvovalnostjo opravljal. Kot 15letni fantek je že pomagal na koru peti, tri leta pozneje pa sam prevzel vodstvo petja. Skozi 12 let je bil prav blizu cerkve, 38 let pa je hodil svojo poldrugo uro dolgo in posebno po zimi zelo težavno pot redno vsako nedeljo in praznik k božji službi, po potrebi tudi ob delavnikih, zlasti k šmarnicam in svitnicam. Plače ni dobil nobene, samo nekaj bernje, dohodki od sv. maš in opravil pa niso bili niti za podplate. V tej težki službi sta ga skozi 7, oziroma 5 let podpirala njegova sinova: Matevž in Martin, katera pa mu je ugrabila kruta vojska. Vrlo ju sedaj nadomestuje z močnim basom njegov še živeči sin Bernard. Njegova hči Roza mu vkljub bolehnosti pomagaže že 22 let, njegova druga, sedaj omožena hči Jožefa Dobovičnik pa 15 let. Poleg otrok so mu v teku 50 let pomagovali še sledčci, v domači fari bivajoči pevci in pevke: Apolonija Sešel 20 let, Lucija Ramšak 5 let, Treza Podpečan 10 let, Franca Ramšak 4 leta, Treza Felicijan 15 let, Ciril Jablanšek 16 let, Jakob Jurko 16 let, Cecilija Ramšak 3 leta, Marija Plevnik 1 leta. Mnogo pa jih je umrlo ali pase izselilo. Nihče ni vztrajal tako dolgo kot on. Zato smo si mislili: Čast in nagrado njemu, ki je požrtvovalno in vztrajno se trudil v korist cerkveni pesmi, pri tem pa ostal zvest pristaš Slovenske ljudske stranke, ter zvest naročnik krščanskega lista. Zato so se omenjeni dan zbrali okoli svojega vodje in slavljenca vsi zgoraj imenovani pevci in pevke in ga v častnem spremstvu spremljili med zvonenjem, pokanjem iz topičev skozi lepo okrašeni slavolok v oveseljeno cerkev, ki je pozdravila svojega

zvestega služabnika z lepo pozdravno pesmijo. Precej se je zbral ljudstvo, med tem mnogo tujev. Med primernim nagonom se je prebralo lepo pismo kn. Šk. lavantinskega konzistorija, v katerem mu isti izreka »k jubileju zasluženo zahvalo in priznanje za trud in obilne skrbi pri 50letnem modrem in previdnem vodstvu cerkvenega petja.« Farani so mu poklonili v vidni izraz hvale in priznanja veliko diplomo in mu kot svečanostno nagrado položili svoje prispevke na oltar. Med tem se je pela od novega cerkvenega zborna nalašč za to pripravljen slavospev, ki ga je zložil naš dični g. Meško, uglasbil pa skladatelj g. Stanko Premrl. V slovo se mu je še zapela krasna pesem: »Rožmarin.« (Tam na vrtni gredi...) Po cerkveni svečanosti so se zbrali stari in novipevci v župnišču k veseli družbi okoli svojega slavljenca. Splošna sodba dneva je bila: »Tako luštno še ni bilo na Kozjaku!« Tudi fotograf nas je vrgel na svojo ploščo, da ne bi pozabili, požrtvovalno in vztrajno delo v službi Cerkve visoko ceniti in da ne bi pozabili, biti prav iz srca veseli, ker pošteno veselje je božja poslanka in hčerka nebes. Le s težkim srcem smo se ločili od našega slavljenca, kateremu pa hvaležnim srcem kličemo: Bog ti povrni tisočkrat, kar si storil v polstotletni dobi v čast božjo in veselje faranov. Hvaležni Ti ostanemo preko groba! Iskrena hvala tudi vsem pevcem, ki so ga pri petju podpirali, kakor tudi vsem, kateri so k izredni slavnosti na katerikoli način pripomogli. Bodti vsem dobrì Bog obilen plačnik! H koncu si dovoljujem javno vprašanje: Je še kateri pevec ali organist v Lavantinski vladikovini, ki bi bil neprerehoma pri isti cerkvi pel skozi 50 let? Ce da, naj se v »Slovenskem Gospodarju« s celim naslovom oglasi.

Opozorjam na oglas »Prve hrvatske štodianice v Zagrebu«, ki je dne 19. junija t. l. otvorila svojo podružnico v Mariboru, Gospodska ulica 24. Ta denarni zavod je bil ustanovljen leta 1846, šteje okrog 40 podružnic in iznaša stanje vlog tega denarnega zavoda 2 in pol milijardi kron, in je v celi Srednji Evropi eden največjih denarnih zavodov.

Dragocenost vsake hiše je lekarnarja Fella prijetno dišeči »Elsafluid«, najboljše sredstvo za drgnjenje hrbita, tok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, ust, glave itd. Močnejši in boljši, kar kor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 špecialno steklenico skup z zamotom in poštnino za 72 kron pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 341. Hrvatsko. ce

Vabilo na izvaredni občni skor Hranilnice in posojilalce v Braslovčah, ki bode dne 15. julija, ob 3. uri popoldne v uradnem. Dačni red: 1. Sprememba pravil. 2. Volitev načelstva in nadzorstva po novih pravilih. 3. Slučajnosti. 562

Za samostojno gospodinjo želi priti ženska oseba srednje starosti, ki se razume v vsaki panogi gospodinjstva. Naslov pove Alojzija Rotar, Kamnica pri Mariboru. 2-2 489

Pošestvo na prodaj, meri 30 oralov, lep sadonosnik, vinograd s staro trto, travniki, živje, travniki, koste dovolj za domačo rabo. Redi se do 10 glavej živine. Potrebuje se 5 možnih ljudi, da se dobro obdelava vse. Hči je zidana, kleivi in v gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Cena 1 milijon krov. Več se izve pri lastniku Franc Medved Plazovje, fara Sv. Marjeta pri Rim. top. 549

Strojni ključnici, popolnoma samostojni, s prejme v trajno službo. Sprejme se učenca v livanji zvonov v Maribor. 551

Sirite naše liste!

Ali ste že naročili

JESERNIG-OVO Škropilnico? Ce ne, storite to takoj, ker jih je le še malo v zalogni!

Fr. Zinauer, Maribor, Aleksandrova cesta 45/II.

Vabilo k rednemu občnemu zboru „Klefarske zadruge v Mariboru“ ki se vrši v petek, dne 14. julija 1922, ob 10. uri pred poldne v uradnih zadržnih prostorih v Cankarjev ulici št. 1.

DNEVNI RED:
1. Citanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zobra od 19. julija 1921. 2. Poročilo načelstva in predloga letnega računa za 1. 1921 in po predstojniku o uporabi čistega dobička. 3. Sporočilo pregledovanega sveta k točki 2. 4. Volitev namestnika v gospodarskem in nadzirajočem svetu. 5. Prosti predlogi in nasveti. Načelnik: A. Starkel, m.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri »Belem volu«.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 % oziroma do 5 1/2 %

od dneva vloge do dneva dviga. — Posojila daje na vknjižbo, poročilo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Posojilnica v Celju

(„Narodni dom“ na oglu v pritličju)

obrestuje hranilne vloge počenši s 1. julijem t. l. po

4 1/2 % brez odpovedi,
5 % proti enomeseca odpovedi,
5 1/2 % proti trimesečni odpovedi,

vloge denarnih zavodov in večje stalne naložbe obrestuje po dogovoru.

LEPOTA

kože, obraza vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fella:

ELSA lilijsno mlečno milo najbolje blago, najfinješje milo lepote; 4 kosi z zamotom in poštino 120 K.

ELSA obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, rjavedance, nabore i. t. d., naredi kožo mdhko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino K 120—.

ELSA Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje pruhut, prerano osevolet i. t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino K 80.

Prodajalci ako naročijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi.

Razno: Lilijsno mleko 24 K; Brkomazlo Kr.; najfinješi Hega pudr dr. Klugera v velikih originalnih škatulah 40 K.; najfinješi Hega zobni prašek v patent škatljah 40 K.; pudr za gospe v vrečicah 8 K.; zobni prašek v škatljah 12 K.; v vrečicah 8 K.; Sachet dišava za perilo 12 K.; Schampon za lase 8 K.; rumenilo 12 listkov 48 K.; najfinješi parfem po 48 in 60 K.; Močna voda za lase 80 K. Za razne predmete se zamot in poština posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg 341. Hrovaško. 2-20 741b

BAKRENE KOTLE

po 40 in 60 litrov vsebine, solidno izdelane, ima v zalogi

Metalokemika d.d.

Zagreb

Strossmayerova ulica št. 6.

Zahtevajte ponudbe!

1-6 431

Poziv!

Anton Pristavnik, posetaik v Rančah pri Framu, ojen leta 1889., je odšel avgusta meseca 1914 s 15. totajo (Feldkompagnie Inf. Rgt. No. 47) v Galicijo in je od 26. avgusta 1914 pogrešan. Vse one tovariše, ki so odšli takrat s 15. stotnijo v Galicijo in bi zmagli dati o pogrešanem kake podatke, prosim, da storijo proti primerni nagradi potom dopisa ali pa sebno v pisarni odvetnika dr. Franjo Rosina v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 16. 1-2 533

OPEK

za zidavo, izborno žgano, narejeno z roko, strešno opko (Bieberschwanz-Dachzigel) oddaja veleopekarna

Cerniček, Kamnica.

Naslov v Mariboru je Trubarjeva št. 5. 1-3

Jabolčnik v sodih

(najmanj en polovnjak) prodaja

Vinarska in sadarska šola v Mariboru. Počeni s prihodnjo jesenjo prodaja kvalitetnih vin v steklenicah (najmanj 50 steklenic).

Kamenita SOL

v velikih grudah v vsaki množini se dobi v trgovini

LEOPOLDA GUSEL

pri „črnem psu“

Maribor, Koroška cesta št. 16. 1-3 549

OBRATNA BANKA, podružnica v LJUTOMERU

Int. tel. št. 2.

izvršuje vse bančne transakcije najkulantnejše.

Rač. ček. urada št. 12.1726.

MEDIČ, RAKOVČ & ZANKL

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.
Skladišče: Novi Sad.

Brzojavi: Merakl, Ljubljana.
Telefon 64.

Pedružnica Maribor.

Gosposka ulica.

Emajlai laki. Pravi firnež. Lak za pode. Priznano najboljša in zanesljiva kakor: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbonil, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

MERAKL

Lak za pode. Emajlai lak. Linoleum lak za pode.

1-9 541 Bronuline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

ELEKTRIČNI STROJI proizvod AEG

električni števci proizvod AEG

žarnice Tungsram, vse elektrotehnične potrebščine v zalogi po ugodnih cenah.

elektrotehnična tvrdka

Karel Florjančič, Celje.

Proračuni brezplačno.

1-5 521

V Župničku pri Sv. Marjanu je na pročni voj polovnjakov Halozama. Približek laker, ker v ravnini.

Sprejemem učenca katerega ima veselje do lese trgovine in delavnih predelkov. Josip Dražkovič, Slovenskegradeč. 1-2 551

MATIJA LAN
Maribor, na Glavnem trgu 5-5 255

prodaja trapistovski sir, vsakovrstno južno sadje :: in novo čebulo. ::

Velika izbira veličnih štefov za birmance ed 180 K naprej, enake tudi dr. manufakture se deli najceneje pri 19-26

J. TRPIN
Maribor, Glavni trg 17.

ANDREJ OSET
Maribor, Aleksandrova c. 57, Telefon štev. 88.

trgovina sena, slame, krompirja, z drvami, fižole, in drugimi deželi. pridelki. Brzojavi. naslov: Andrej Oset. 5-5 340

Trgovski pomožnik se sprejme za skladališče v veletrgovstvu El. Bučpan, Prisava. 1-2 588

Krepki pomožni delavci se sprejmejo v Melje, Maribor. 540

SOLBAR

sredstvo zoper medeno roso na jabolkah, rožah, fuzikladij, rdeč pajek, trips i. t. d. se uporablja tam, kjer se je dosedaj uporabljala žveplenja apnera brozga.

Uspulum

za mečenje semena.

Venetan

zoper zelene ušice.

Prodaja: **FRANC GULDA, Maribor, Mališka cesta.**

LIVARNA

za zvonove in kovine, poprej [1.2. 1926]

DENZELA SINOVI, MARIBOR

Kopališka ulica 9, je zopet v obratu. — CERKVENE ZVONOVI. — Izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij, i.t.d.) — UMETNA LIVARNA reliefi, cerkevni svetilniki. — Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivovarne, opreme za plin in vodovod, opreme za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine lastnega izdelka. Popravljalnica za brižgalne i. t. d.

Inž. J. & H. Bühl.

Vinogradno

ponestvo v vinogradarsko

hiši meri 4 erale, v Rednem vrhu

pri Sv. Trejeti v Malzah, predava

za K 80.080 Ivan Boškaric, Sv. Vid

pri Ptaju. 1-3 582

Starješa

intelligentna, poslovska službenja

se sprejme takoj na dežele k vedenju

z malimi otroci. Plašilo, po dogovoru. Ponudbe na upraviteljstvo

listi pod „Stalna služba 580“

580 1-2

Prva hrvatska štedionica Zagreb

podružnica Maribor, Gosposka ulica 24.

Telefon ravnatelja 317.

Telefon menjalnice 318.

Ustanovljeno 1. 1846.

Delniška glavnica K 200,000.000. Rezervni zaklad K 130,000.000.

Vloge K 2.500,000.000.—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Crikvenica, Čakovec, Daravari, Delnice, Djakovo, Gjurgjevac, Ilok, Karlovac, Križevci, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Ggulin, Osijek gor. grad, Pakrac, Požega, Rijeka, Senj, Sisak, Skoplje, Subotica, Sušak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Velika Gorica, Virovitica, Vukovar, Zagreb Ilica 117, Zemun.

Ekspoziture:

Osjek dol. grad, Vinica kod Varaždina.

Menjalnice:

Zagreb Ilica 5.

Prevzema vloge na vložne knjižice in na tekoče račune. Eskomptira menice in devize. Prevzema v inkaso tu- in inozemske menice. — Izdaja 4 1/2 % založnice, koje imajo pupilarno varnost in jamčevno sposobnost. Izdaja uverjenja čekov in kreditna pisma ter izvršuje izplačila na podlagi akreditivov na vsa tu- in inozemska mesta.

Izvršuje borzne naloge vestno in kulantno.

Vzdržuje zvezo z vsemi prvorazrednimi bankami v Parizu, Londonu, Zürichu, Berlinu, Dunaju, Budimpešti, Bukarešti, Pragi i. t. d. ter v Ameriki.

Bezognavni naslov: Praštadiona.

Novi vozovi, lahki in srednje-tiski, tudi v senčni lojtrami na predaj pri J. Kokot, kovač, Bače pri Maribor. 8-8 507

Viničarija s petimi ovali zemlje, čes polovico vinograda kultne vrste, približno 120 do 150 hl vina. Njiva in sadovnica, 20 minut od železniške postaje, lepa cesta k vinogradu. Hrba in kmetje v dobrem stanju, se radi boljši takoj prodaja. Natančnejša pojasnila daje Milko Dobes, pos. Mestnično 6, p. Podplat pri Poljčanah. 8-8 504

Mlatilnica z vitijem vred za proda, steple slamo in včinja. Samo dvakrat rabljena. Matev Šajk, Imeno, pošta Podčetrtek. 2-2 528

Noben strup! Nobena kem. kisikova kislina, za zdravje zajamčen izborn

namizni kis

prodaja na debelo in na drobo, najmodernejša avtomatična tovarna za kis (jesih)

FELIKS SCHMIDL

Maribor, Koroška c. 18

Vsaka gospodinja, ki skrbila za zdravje svoje družine, naj povsod zahteva le prsten SCHMIDLOV kis. 8-10 231

Dr. Heiss jun.

dejanski zdravnik in zobozdravnik v Ormožu 17, ordinira vsak dan od 8. do 12. ure. 3-3 497

Vaša želja

meti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke

SUTTNER.

Prihranite si popravljanja in jezo.

NAJFINEJSE URE iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

NAROČNE URE Bogata izbira verižic, prstanov, manov, naročnic predmetov iz zlata in srebra vsake 3-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od:

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER. Ljubljana št. 992. Same i dinar Vam je treba poslati za poštino, ako želite, da se Vam brezplačno in takoj pošlje veliki katalog.

Vletrgovina z železnino

PINTER & LENARD, MARIBOR

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločevino, štedilnike, žica, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanje za zgradbe in pohištvo, kuhinjsko posodo, lito, črno in pločevinasto postekleno, kakor tudi kovačko, ključavničarsko in mizarsko orodje, kose, brusne kamne in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete. Blagajne vseh vrst in verige domače tovarne.

Postrežba točna.

Cene solidne.

Iščem službo

za gospodinje, kuharice k male družini. Vprašati pri: Kamp, Gospodja ulica 4, Maribor. 460 2-1

Novi vozovi

so takoj na predaj: eden prenosni platovec s 3500 kg medne teže in eden lahki dvoprečni lojterski voz za 8 polevniške, pri kovačem mojstru Pečar pod Mostom 10, Maribor. 2-2 481

Cebelnji vosek

kupuje na debelo in na drobo po najvišji ceni Franc Cvilak, Švedar, Slov. Bistrica. 8-8 880

Kupujem lepa suha cepljena drva v 10 tonskih množinah, franko vagon, dalje cekanje in črjenje debla od 80 cm debelosti in 2 m dolgosti naprej, kakor tudi vskrivnosti že izdelani ali stojeti les. Ponudbe poslati na: Hgersperger, lepa trgovina, Celje, Gregorčičeva ulica 3. 5-4 550 Maribor. 2-2 481

„Koranit“ škriljevec

zastopstvo in zalogaj
Maks Ussar

8-10 Maribor, Gregorčičeva ulica 17. 473

Ormoška posojilnica v Ormožu poprej (dr. Geršakova) obrestuje hranilne vloge po

4 do 4 in 1/2 %

ter daje posojila na osebni kredit po 6%, na vknjižbo 5%. — Uraduje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne. Načelstvo. 5-10 357

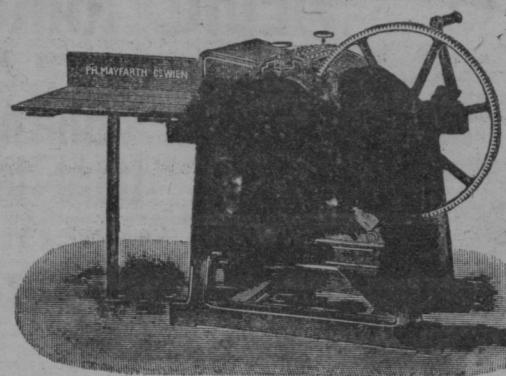
MLINI!

Specialna trgovina za mlinske potrebščine

ČADEŽ & BRCAR, Ljubljana
Koločvirska ulica št. 35

priporoča bogato zalogu vseh v mlinsko stroko spadajočih predmetov po najnižjih dnevnih cenah, i. s.: svilena sita X in XXX, tenčico za zdrob (Griesgaze) znamke „Albert Wydler“, 24 in 32 cm široka volnena sita, pocinjeno žično tkanino (Drahtgewebe), prima gonilna jermena, mlinske kamne, amerikanska strojna olja in masti, kontenino, žimnata sita i. t. d.

Postrežba točna in brza! 2-4 420 Ceniki na razpolago!

Kdo si hoče oskrboti

vsakovrstne poljedelske stroje in priprave kakor: vitle, mlatilnice, žitac, čistilne mline, trijerje ali odpiralnice, slamoreznice za rečni ter pogon na vtel, sadne in grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, sesalke in pocinkane cevi, gaojnične črpalki, Sackove pluge, ko silne stroje, dvorezne koruzne sejalne stroje, okopalnice in osipalnice, izborna pocinkane brzoparilnice v velikosti 50 do 120 l, brzoparilne lance in slamorezne nože i. t. d. naj se obrne zaupno na znano domačo tvrdko

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasproti glav. kol.

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptaju

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zdrob.

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni.

RICHARD ORSSICH, PTUJ.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Stolna ulica št. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po

41 | 0 | 2 | 0

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

Semenska ajda, koruza bela in rumena,

Oves, pšenična moka

vseh vrst se dobri dobro in po ceni pri

Gospodarski Zvezi v Celju

Razlagova ulica št. 1.

Zadružna gospodarska banha d. d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Korčka cesta 1/1 — Telefon 311 — Brzjavci: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Bjakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost s Sveopćo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afiliacijami čez R 50,000,000.

Daje trgovske kredite, ekskomptira menice, lembardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vše bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.